

Cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal 2018-19

Cefndir

Dylai data gael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru'n flynyddol, gan adlewyrchu holl ddata'r flwyddyn ariannol berthnasol. Bydd data'r drydedd flwyddyn yn rhoi manylion y flwyddyn ariannol rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019.

O 6 Ebrill 2016 ymlaen, ni fydd Rhan 3 o Ddeddf Plant 1989 ("Deddf 1989") nac Atodlen 2 i'r Ddeddf honno, yn berthnasol i awdurdodau lleol yng Nghymru mwyach. Mae'r hawliau a'r dyletswyddau o dan y darpariaethau hynny wedi'u hymgorffori yn Neddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ("Deddf 2014"), yn Rhan 6 o Ddeddf 2014 ac Atodlen 1 i'r Ddeddf honno yn bennaf.

Mae'r Cod Ymarfer mewn perthynas â Rhan 6 (plant sy'n derbyn gofal a phlant sy'n cael eu lletya) o [Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant \(Cymru\) 2014](#).

Nodiadau Cyfarwyddyd ar gwblhau a chyflwyno

Mae pedair ffurflen sy'n rhan o'r cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal. Rhaid defnyddio'r ffurflenni yma i gofnodi data unigol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal yn ystod **2018-19**.

Trosolwg o'r casgliad

Ar gyfer plant a dderbyniodd ofal yn ystod y flwyddyn, mae'r wybodaeth yn ymwneud â'u lleoliad a'u statws cyfreithiol.

Diffinio plant 'sy'n derbyn gofal' at ddibenion yr ystadegau hyn

Mae'r casgliad yn cydymffurfio'n agos â'r diffiniad o blant sy'n derbyn gofal a ddarperir yn y gyfraith. Mewn nifer fach o achosion lle mae potensial am ddryswch, rhoddir canllawiau ar sut i ddehongli'r term 'derbyn gofal' at ddibenion ystadegol. Y nod yw sicrhau cysondeb yn y data fel bod modd cymharu ffigurau awdurdodau lleol.

Ystyr 'plentyn' yw unrhyw un o dan 18 oed. Ni fydd plant yn derbyn gofal ar ôl eu pen-blwydd yn 18 oed. Defnyddir y geiriau 'plentyn' a 'plant' yn yr ystyr hwn drwy'r canllawiau hyn.

Mae'r term 'derbyn gofal' wedi'i ddiffinio yn Rhan 6 adran 74 o Ddeddf 2014, a dylid deall y term yn yr ystyr hwn drwy'r nodiadau hyn.

Mae adran 74 o Ddeddf 2014 yn nodi bod cyfeiriad at blentyn sy'n derbyn gofal gan awdurdod lleol yn gyfeiriad at blentyn sydd yn ei ofal, neu sy'n cael ei letya, am gyfnod parhaus o fwy na 24 awr, gan yr awdurdod wrth arfer unrhyw swyddogaethau sy'n swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol, ac eithrio swyddogaethau o dan adran 15, Rhan 4, neu adran 109, 114 neu 115.

Mae plentyn yn derbyn gofal gan awdurdod lleol os yw wedi cael ei letya, am gyfnod parhaus o fwy na 24 awr, o dan yr amgylchiadau a amlinellir yn adrannau 76 a 77 o Ddeddf 2014, neu os yw'n cael ei roi yng ngofal awdurdod lleol trwy orchymyn a wneir o dan Ran IV o Ddeddf 1989. (Mae Rhan IV yn cyfeirio at orchymynion gofal a gorchymynion gofal interim).

Mae plant mewn cytundebau seibiant tymor byr yn rhan o grŵp arbennig. Gall seibiannau tymor byr gael eu trefnu o dan Ran 4, adrannau 37 neu 38, neu Ran 6, adran 76 o Ddeddf 2014; rhaid i awdurdodau lleol fod yn glir o dan ba adran y maent yn trefnu seibiant byr. Fel arfer, bydd seibiannau byr o lai na 24 awr yn cael eu trefnu o dan Ran 4. Ni fydd plant sy'n cael seibiant tymor byr fel rhan o becyn gofal a chymorth a drefnir o dan Ran 4 o Ddeddf 2014 yn dod yn blant sy'n derbyn gofal. Dim ond plant y mae eu seibiannau byr yn cael eu trefnu o dan Ran 6 fydd yn dod yn blant "sy'n derbyn gofal"; er mwyn dod yn blant sy'n derbyn gofal, rhaid i'r llety gael ei ddarparu am gyfnod parhaus o fwy na 24 awr.

Dylech gynnwys y canlynol yn y casgliad:

Yn unol â'r diffiniad o blentyn sy'n derbyn gofal, bydd y grwpiau canlynol o blant yn cael eu cynnwys ar y ffurflen:

- Plant sy'n derbyn patrwm o seibiannau byr am gyfnod parhaus o dros 24 awr fel rhan o gynllun gofal a chymorth Rhan 6, ac sydd fel arall yn byw gartref.
- Plant sy'n cael eu lleoli i'w mabwysiadu. Mae hwn yn statws ar wahân, a rhaid iddo gael ei gofnodi felly. Os bydd plentyn yn cael ei leoli gyda'i ofalwr maeth presennol, rhaid i hyn gael ei gofnodi fel lleoliad newydd.
- Plant sy'n cael eu lleoli gyda darpar rieni sy'n mabwysiadu o dan adran 81(11) o Ddeddf 2014 a rheoliad 25 o'r Rheoliadau Cynllunio Gofal, Lleoli ac Adolygu Achosion (Cymru) 2015 ("Rheoliadau 2015").
- Plant 16 neu 17 oed sydd mewn llety lled-annibynnol neu leoliadau pontio eraill wrth baratoi i adael gofal. Dylai eu statws derbyn gofal a'r dyddiad y bydd eu gofal yn dod i ben fod ar gofnod yn y cynllun gofal, a dylai'r dyddiad y bydd y gofal yn dod i ben a gofnodir ar y ffurflen adlewyrchu hyn.
- Plant ar eu pen eu hunain yn ceisio lloches (UASC) o dan 18 oed y mae'r awdurdod lleol yn dod i'r casgliad, fel rhan o broses benderfynu ffurfiol, y dylent dderbyn gofal er mwyn diogelu a hyrwyddo lles y plentyn. Ystyrir bod y plant hyn "yn cael eu lletya" trwy gytundeb gwirfoddol o dan adran 76 o Ddeddf 2014; maent yn cael eu rhoi mewn gofal maeth neu breswyl fel arfer.
- Plant mewn lleoliad maeth brys gyda pherthynas neu ffrind o dan reoliad 26 o'r Rheoliadau 2015. Gall y math hwn o leoliad bara hyd at 16 wythnos.
- Plant o dan orchymyn goruchwylio (cyfraith trosedd) gyda gofyniad preswyl i fyw mewn llety awdurdod lleol. Nid yw hyn yr un fath â gorchymyn goruchwylio o dan Ddeddf 1989, nad yw'n statws derbyn gofal.

- Ers 3 Rhagfyr 2012, pan ddaeth Deddf Cymorth Cyfreithiol, Dedfrydu a Chosbi Troseddwyr 2012 (LASPOA) i rym plant sydd mewn llety cadw ieuencid (mae plant o'r fath yn cael eu trin fel pe baent yn "derbyn gofal" yn unol ag adran 104 o LASPOA).

Nid yw'r canlynol yn 'derbyn gofal':

Ni fydd y grwpiau canlynol o blant yn cael eu cynnwys ar y ffurflen. Ar gyfer rhai o'r plant hyn, efallai mai dim ond yn achos plant cyn 3 Rhagfyr 2012, pan ddaeth LASPOA i rym, y bydd y statws cyfreithiol yn berthnasol.

- Plant sy'n derbyn gwasanaeth, neu gymorth, gan wasanaethau cymdeithasol o dan ddarpariaethau cyfreithiol eraill (megis Rhan 4 o Ddeddf 2014). Mae hyn yn cynnwys seibiannau byr am gyfnod llai na 24 awr a ddarperir fel rhan o gynllun gofal a chymorth Rhan 4.
- Ni ddylai cyfnodau o dderbyn gofal am lai na 24 awr gael eu cofnodi yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal.
- Pobl ifanc sydd wedi gadael gofal ac sy'n derbyn cymorth o dan adrannau 105 – 115 o Ddeddf 2014.
- Plant sy'n ddarostyngedig i orchmynon goruchwyllo o dan Ddeddf 1989.
- Plant sy'n ddarostyngedig i orchmynon preswyllo o dan Ddeddf 1989.
- Plant sydd wedi gadael gofal oherwydd gorchymyn gwarcheidwaeth arbennig.
- Plant sydd wedi ymddangos yn y llys ac sydd wedi'u 'mechnio i breswyllo lle mae'r awdurdod lleol yn cyfarwyddo', ond nad ydynt yn cael eu lletya gan yr awdurdod lleol ei hun.
- Plant sy'n cael eu maethu'n breifat a ddylai gael eu cofnodi ar y ffurflen ddata gyfanredol plant sy'n derbyn gofal a chymorth.
- Plant nad ydynt yn derbyn gofal gan yr awdurdod lleol ond a fydd yn cael eu mabwysiadu. Mae'r ceisiadau hyn fel arfer yn cael eu gwneud gan lys-rieni neu berthnasau.
- Plant mewn ysbyty arhosiad hir os nad yw'r awdurdod lleol yn eu lletya, hyd yn oed os oeddent yn derbyn gofal yn flaenorol. Os byddant yn dychwelyd i ofal maeth/cartref plant ar ôl cael eu rhyddhau, byddant yn ailddechrau derbyn gofal.

Nid yw'r canlynol yn derbyn gofal ac nid ydynt yn ymddangos yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal, ac eithrio o dan orchymyn gofal cydredol:

- Plant sy'n cael eu cadw o dan adrannau 90 i 92 o Ddeddf Pwerau Llysoedd Troseddol (Dedfrydu) 2000, hyd yn oed os ydynt wedi'u lleoli mewn llety awdurdod lleol.

Gwybodaeth i'w chofnodi

Mae'r eitemau data a gesglir ar gyfer plant sy'n derbyn gofal yn ystod y flwyddyn yn perthyn i un o dri chategori rhwydd, sef:

1. Manylion personol y plentyn, megis dyddiad geni, rhyw neu darddiad ethnig.
2. Eitemau data sy'n ymwneud â chyfnodau gofal unigol, sydd naill ai'n dechrau neu'n dod i ben yn ystod 2018-19. Nid yw'n anghyffredin i blentyn gael mwy nag un cyfnod yn ystod y flwyddyn. Ni ddylai cyfnodau a ddaeth i ben cyn dechrau 2018-19 gael eu cofnodi.
3. Eitemau data "untro" penodol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu "gerrig milltir" penodol yn hanes gofal y plentyn, megis cael ei fabwysiadu. Dim ond pan fydd plentyn yn cyrraedd y cerrig milltir y bydd y meysydd hyn yn cael eu llenwi.

'Cyfnod' ar y ffurflen

At ddibenion rhoi data ar y ffurflen, mae'r cyfnodau mae plentyn yn derbyn gofal gan yr awdurdod lleol yn cael eu rhannu'n "gyfnodau" gofal. Mae pob cyfnod yn cynrychioli cyfnod o dderbyn gofal o dan yr un statws cyfreithiol ac yn yr un lleoliad. Bydd cyfnod newydd yn dechrau pan fydd statws cyfreithiol neu lleoliad y plentyn yn newid. Rhaid i gyfnodau gael eu cofnodi yn nhrefn dyddiad.

Pryd i gofnodi cyfnod newydd:

Dylai cyfnod newydd ddechrau:

- Bob tro mae plentyn yn dechrau derbyn gofal.
- Pan mae'r cod statws cyfreithiol yn newid. Nid oes rhaid cofnodi cyfnod newydd pan mae statws cyfreithiol parhaus yn cael ei adnewyddu.
- Pan mae lleoliad yn newid. O dan rai amgylchiadau, lle mae'r lleoliad newydd yn lleoliad dros dro, ni ddylid cofnodi newid lleoliad yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal; gweler y nodiadau ar 'leoliadau dros dro' yn yr adran Codau Lleoliad.

Os bydd un cyfnod agored yn parhau heb newid o flwyddyn i flwyddyn, rhaid cyflwyno cofnod ar gyfer y plentyn hwnnw bob blwyddyn. Dylid cofnodi'r dyddiad y dechreuodd y cyfnod, ond dylai'r dyddiad y daeth y cyfnod i ben a'r rheswm dros hynny gael eu gadael yn wag os yw'r cyfnod hwnnw'n dal i fod ar agor ar 31 Mawrth. Rhaid i gofnod y flwyddyn ganlynol ddechrau gyda'r un manylion. Nodwch y dyddiad y dechreuodd y cyfnod. Os bydd y cyfnod hwn yn cau, dylid cofnodi'r dyddiad y daeth i ben a'r rheswm dros hynny.

Seibiannau byr

Mae seibiannau byr yn cael eu darparu i blant a phobl ifanc ag anghenion gofal a chymorth, i roi cyfle iddynt gymryd rhan mewn gweithgareddau y tu allan i'r cartref neu i roi "seibiant" i'w rhieni (neu eu gwarcheidwaid) o ddyletswyddau arferol gofalu am y plentyn, neu'r ddau. Gallant fod yn ddigwyddiadau untro ond, yn fwy aml, maent yn gyfres o seibiannau wedi'u cynllunio, yn aml yn yr

un lleoliad neu gyda'r un darparwr. Un enghraifft fyddai plentyn ag anabledd corfforol sydd fel arfer yn byw gartref gyda'i rieni ond sy'n cael ei letya gan gyngor lleol bob penwythnos.

Gall seibiannau byr i blant gael eu trefnu o dan Ran 4 (adrannau 37 neu 38) neu Ran 6 (adran 76) o Ddeddf 2014.

Nid yw plant anabl y mae eu seibiannau byr yn cael eu darparu fel rhan o gynllun gofal a chymorth Rhan 4 yn dod yn blant sy'n derbyn gofal, hyd yn oed os bydd y seibiant hwnnw'n golygu bod oddi cartref am fwy na 24 awr.

Ystyrir bod plant y mae eu seibiannau byr yn cael eu darparu o dan Ran 6 o Ddeddf 2014 yn cael eu lletya'n wirfoddol o dan adran 76, ac yn dod yn blant sy'n derbyn gofal. Bydd angen i'r awdurdod lleol baratoi cynllun gofal a chymorth Rhan 6 ar gyfer y plant hyn, ond mae rheoliad 62 o Reoliadau 2015 yn caniatáu iddo gynllunio gofal a lleoliad mewn ffordd fwy ysgafn os bydd y seibiannau hyn yn rhan o gyfres o seibiannau byr a gynlluniwyd yn yr un lleoliad ac os na fydd y plant oddi cartref am fwy na 120 diwrnod mewn cyfnod o ddeuddeg mis.

Mae plant y darperir seibiannau byr ar eu cyfer o dan Ran 6 yn rhan o grŵp arbennig ac, er mwyn iddynt gael eu hadnabod yn rhwydd, defnyddir codau statws cyfreithiol arbennig (V1). A bod yn fanwl gywir, mae'r plant hyn yn symud i mewn ac allan o ofal. O dan delerau Deddf 2014 a Rheoliadau 2015, maent ond yn derbyn gofal ar y diwrnodau (a'r nosweithiau) hynny pan maent yn cael eu lletya, ac nid ydynt yn derbyn gofal pan maent gartref gyda'u rhieni (neu eu gwarcheidwaid).

Ni ddylid drysu rhwng plant sy'n derbyn seibiannau byr o dan Ran 6 a phlant eraill sy'n dechrau derbyn gofal a'r gofal hwnnw'n dod i ben sawl gwaith yn ystod y flwyddyn am wahanol resymau. Mae gan blant sy'n derbyn seibiannau byr amryw o nodweddion cyffredin, a amlinellir isod:

- Maent yn byw gartref fel arfer a, thros y tymor canolig i hir, yn treulio mwy o amser gyda'u rhieni (neu eu gwarcheidwaid) nag yn cael eu lletya gan yr awdurdod lleol.
- Mae ganddynt gynllun gofal a chymorth Rhan 6 sy'n nodi'n glir yr amseroedd (neu'r amgylchiadau) pan fydd y plentyn yn cael ei letya a'r lleoliad (naill ai gofalwr maeth penodol neu sefydliad preswyl penodol). Rhaid trefnu cyfres o seibiannau h.y. dau o leiaf. Nid yw cyfnod "untro" o seibiant i rieni/gwarcheidwaid plentyn yn ddigon i blentyn gael ei gynnwys yn y grŵp hwn.
- Mae statws cyfreithiol y plant hyn wedi'i nodi o dan Ran 6 adran 76 o Ddeddf 2014. (Ni ddylai plentyn o dan unrhyw statws neu orchymyn arall gael ei gynnwys ar y ffurflen hon).
- Mae terfynau amser caeth ar hyd pob seibiant a chyfanswm nifer y diwrnodau o ofal a ganiateir o dan y trefniadau hyn mewn blwyddyn, fel yr amlinellir uchod.

Os bydd amgylchiadau plentyn yn golygu na all fodloni pob un o'r amodau hyn, ni ddylai gael ei drin fel ffurflen V1; yn hytrach, dylent gael eu trin fel cyfnodau ar wahân o ofal o dan statws cyfreithiol V2.

Dylai pob plentyn sy'n derbyn gofal o dan gyfres o seibiannau byr gael ei gofnodi yn yr un modd. Cofnodwch fodolaeth cyfres o seibiannau byr wedi'u cynllunio a wnaed o dan Ran 6 gan ddefnyddio cod statws cyfreithiol V1. Dim ond os yw'r seibiannau byr gyda'r un darparwr y dylid gwneud hyn. Dylai awdurdodau lleol gofnodi nifer y seibiannau byr a dderbyniodd plentyn.

Mae hyn yn golygu y bydd plentyn sy'n derbyn gofal bob penwythnos o dan gynllun gofal a chymorth Rhan 6 yn cael ei gofnodi unwaith gan ddefnyddio'r cod statws cyfreithiol V1, gan nodi ei fod wedi derbyn 52 o seibiannau byr.

Llenwi ffurflenni

Mae pedair ffurflen yn rhan o'r set ddata hon, sef:

- Manylion personol y plentyn; rhaid casglu un cofnod ar gyfer pob plentyn.
- Cyfnodau gofal; rhaid casglu un cofnod ar gyfer pob cyfnod o dderbyn gofal o dan yr un statws cyfreithiol ac yn yr un lleoliad ar gyfer pob plentyn.
- Mabwysiadu plant sy'n derbyn gofal; rhaid casglu cofnod ar gyfer pob plentyn y daeth ei gyfnod o dderbyn gofal i ben yn ystod y flwyddyn o ganlyniad i wneud gorchymyn mabwysiadu.
- Y rhai sy'n gadael gofal; rhaid casglu cofnod ar gyfer pob plentyn y daeth ei gyfnod o dderbyn gofal i ben yn ystod y flwyddyn a oedd yn 16 oed neu hŷn pan ddaeth y gofal i ben.

Cyflwyniad ar gyfer blwyddyn flaenorol:

Os na chafodd cofnod ar gyfer blwyddyn flaenorol ei gyflwyno, trwy gamgymeriad, rhaid cyflwyno ffurflenni ar wahân ar gyfer pob blwyddyn goll pan oedd y plentyn yn derbyn gofal.

Gwiriadau dilysu a chofnodion a wrthodwyd:

Mae'r data plant sy'n derbyn gofal yn adnodd gwybodaeth pwysig, ac mae Llywodraeth Cymru yn rhoi blaenoriaeth uchel i wella a chynnal cywirdeb y data hwn. Mae'r gwiriadau dilysu wedi'u cynllunio i nodi camgymeriadau posibl trwy wirio cofnodion am gysondeb mewnol, ynghyd â sicrhau cywirdeb hanes pob plentyn dros amser trwy gymharu cyflwyniad bob blwyddyn â'r hyn a gyflwynwyd mewn blynyddoedd blaenorol.

Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016

Mae'r nodiadau yma wedi'u diweddarau i adlewyrchu rheoliadau o dan Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 ("Deddf 2016"). Mae'r rhain yn cynnwys Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Cofrestru) (Cymru) 2017 a Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Darparwyr Gwasanaethau ac Unigolion Cyfrifol) (Cymru) 2017. Mae'r rheoliadau hyn yn gymwys i ddarparwyr gwasanaethau ac unigolion cyfrifol dynodedig mewn gwasanaethau cartrefi gofal rheoleiddiedig (yn cynnwys cartrefi i blant), gwasanaethau canolfannau preswyl i deuluoedd, gwasanaethau llety diogel, a gwasanaethau cymorth cartref, ac yn disodli rheoliadau o dan Ddeddf Safonau Gofal 2000. Maent yn gymwys i ddarparwyr awdurdodau lleol, darparwyr preifat a darparwyr yn y trydydd sector sy'n darparu gwasanaethau o'r fath. Roedd gan ddarparwyr cartrefi gofal, cartrefi plant, cartrefi plant sy'n darparu llety at ddibenion cyfyngu ar ryddid plant a chanolfannau preswyl i blant a theuluoedd a oedd wedi'u cofrestru gynt dan Ddeddf Safonau Gofal 2000 hyd at 30 Mehefin 2018 i gofrestru fel gwasanaeth rheoleiddiedig o dan Ddeddf 2016, ac roedd darparwyr asiantaethau gofal cartref yn gorfod ailgofrestru o dan Ddeddf 2016 erbyn 31 Awst 2018.

Gan fod y ffurflen hon yn ymwneud â 2018-19, mae'r nodiadau canllaw hyn yn cyfeirio at reoliadau o dan Ddeddf Safonau Gofal 2000 a Deddf 2016.

Gofynion data

Plant sy'n derbyn gofal – Manylion personol y plentyn

Os bydd plentyn yn derbyn gofal am fwy na blwyddyn, ni ddylai'r manylion hyn newid rhyw lawer o flwyddyn i flwyddyn. Dylai unrhyw newid i god awdurdod lleol, rhif adnabod plant yr awdurdod lleol, dyddiad geni neu ryw plentyn (e.e. gan fod camgymeriad a wnaed yn flaenorol bellach wedi'i gywiro) gael ei esbonio ar wahân mewn e-bost ar ôl cyflwyno'r ffurflen ddiweddaraf.

Cod awdurdod lleol

512 Ynys Môn
514 Gwynedd
516 Conwy
518 Sir Ddinbych
520 Sir y Fflint
522 Wrecsam
524 Powys
526 Ceredigion
528 Sir Benfro
530 Sir Gâr
532 Abertawe
534 Castell-nedd Port Talbot
536 Pen-y-bont ar Ogwr
538 Bro Morgannwg
540 Rhondda Cynon Taf
542 Merthyr Tudful
544 Caerffili
545 Blaenau Gwent
546 Torfaen

Dylai'r ffurflen hon gael ei lanlwytho / dilysu / cyflwyno i [Afon](#) erbyn 24 Mai 2019

Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch y cynnwys-

Ffoniwch: 03000 251 274 E-bost: ystadegau.gwascymdeithasol@llyw.cymru

548 Sir Fynwy
550 Casnewydd
552 Caerdydd

Rhif adnabod plant yr awdurdod lleol

Nodwch rif adnabod unigryw plentyn (heb fod yn fwy na 10 llythyren o hyd). Rhaid cadw'r rhif hwn o flwyddyn i flwyddyn. Gall gynnwys llythrennau a rhifau. Peidiwch â defnyddio nodau nad ydynt yn llythrennau neu'n rhifau. Yr eitem hon yw'r unig ffordd mae system gyfrifiadurol Llywodraeth Cymru yn gallu adnabod cofnod pob plentyn. Os ydych chi'n bwriadu newid rhifau adnabod plant e.e. fel rhan o gynllun cyfrifiadurol newydd, rhaid rhoi gwybod i Lywodraeth Cymru yn syth.

Rhyw

1 Gwryw
2 Benyw

Ar gyfer plant trawsryweddol, cofnodwch eu hunaniaeth o ran rhywedd ar hyn o bryd, nid pa ryw y cawsant eu neilltuo ar adeg eu geni.

Dyddiad geni

Dylai'r dyddiad geni gael ei ddarparu yn y fformat DD/MM/BBBB.

Defnyddiwch 'seroau blaen' os oes angen i sicrhau bod pob digid wedi'i lenwi.

Os nad yw'r union ddyddiad geni yn hysbys, rhagdybiwch mai'r 15^{fed} o'r mis ydyw. Peidiwch â defnyddio diwrnod 1^{af} y mis fel dyddiad geni ffug.

Rhif Unigryw'r Disgybl (UPN)

Mae Rhif Unigryw'r Disgybl (UPN) yn cael ei ddyrannu'n awtomatig i bob plentyn mewn ysgolion a gynhelir yng Nghymru a Lloegr. Rhif adnabod yn unig ydyw, ac fe'i defnyddir mewn cyd-destun addysgol yn ystod gyrfya ysgol plentyn ac mae'n ddarostyngedig i gyfyngiadau Diogelu Data.

Rhaid i UPN gynnwys 13 o lythrennau yn y fformat Annnnnnnnnnnn neu AnnnnnnnnnnnA (ar gyfer UPN dros dro), gydag A yn dynodi llythyren ac n yn dynodi rhif. Mae UPNs dros dro yn cael eu cyhoeddi fel mesur dros dro yn unig hyd nes i'r UPN parhaol gael ei gyhoeddi.

Rhaid i'r awdurdod lleol wneud pob ymdrech i olrhain UPN plentyn. Os na fydd plentyn wedi cael UPN gan ysgol a gynhelir, efallai y bydd wedi cael un gan Adran Addysg yr Awdurdod Lleol, sy'n gallu rhoi UPN i'r rhai sydd mewn darpariaeth amgen, er enghraifft. Dim ond os nad oes modd canfod UPN y dylid gadael yr eitem hon yn wag.

Noder bod Ysgolion Meithrin a gynhelir yn dyrannu UPNs hefyd, felly efallai y bydd gan blant UPN o pan fyddant yn 2 neu 3 oed ymlaen.

Ethnigrwydd

WHITE - Gwyn

MIXD – Grwpiau ethnig cymysg

ASAB – Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig

BBAC –Du, Affricanaidd, Caribiaidd neu Ddu Brydeinig

OOTH - Grŵp ethnig arall

Dylai'r ffurflen hon gael ei lanlwytho / dilysu / cyflwyno i [Afon](#) erbyn 24 Mai 2019

Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch y cynnwys-

Ffoniwch: 03000 251 274 E-bost: ystadegau.gwascymdeithasol@llyw.cymru

Anabledd

Dylid defnyddio'r codau canlynol:

Nodwch '0' am blentyn nad yw'n anabl;

Nodwch '1' am blentyn anabl;

Nodwch '2' os nad ydych chi'n siŵr a yw'r plentyn yn anabl ai peidio.

At ddibenion yr eitem ddata hon, mae'r diffiniad o anabledd yn adran 3(5) o Ddeddf 2014 yn dilyn y diffiniad yn Adran 6 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010, sy'n nodi'r canlynol:

“Mae gan berson anabledd os—

(a) oes ganddo nam corfforol neu feddyliol, a

(b) bod y nam yn cael effaith andwyol sylweddol a thymor hir ar ei allu i gyflawni gweithgareddau arferol o ddydd i ddydd.”

Cod post cartref y plentyn

Cod post y cyfeiriad lle roedd y plentyn yn byw pan ddechreuodd dderbyn gofal am y tro cyntaf; os dechreuodd y plentyn dderbyn gofal yn yr ysbyty ar ôl iddo gael ei eni, defnyddiwch gyfeiriad cartref y fam. Nodwch god post cartref y plentyn yn y fformat canlynol e.e. CF10 4SD. Nid oes rhaid nodi'r cod post cartref os mai lleoliad mabwysiadu oedd cyfnod diwethaf y plentyn yn ystod y flwyddyn (codau lleoliad A3, A4, A5, A6 ac A8).

Plentyn ar ei ben ei hun yn ceisio lloches

Nodwch '1' os yw'r plentyn yn blentyn ar ei ben ei hun yn ceisio lloches, a '0' os nad yw'n blentyn ar ei ben ei hun yn ceisio lloches.

Y dyddiad y daeth cyfnod y plentyn fel plentyn ar ei ben ei hun yn ceisio lloches i ben

Nodwch y dyddiad y daeth cyfnod y plentyn fel plentyn ar ei ben ei hun yn ceisio lloches i ben (os yn berthnasol).

Diwrnod, mis, blwyddyn yn y fformat DD/MM/BBBB.

Plant sy'n derbyn gofal – Cyfnodau gofal

Cod awdurdod lleol

Mae'r codau a chanllawiau ar gael ar dudalen 8

Rhif adnabod plant yr awdurdod lleol

Mae'r codau a chanllawiau ar gael ar dudalen 8

Y dyddiad y dechreuodd y cyfnod

Mae'r eitem hon yn cofnodi'r dyddiad y dechreuodd pob cyfnod, ac mae'n 10 llythyren o hyd. Os bydd cyfnodau'n olynol, rhaid i'r cyfnod newydd ddechrau ar y diwrnod y daeth y cyfnod blaenorol i ben. Diwrnod, mis, blwyddyn yn y fformat DD/MM/BBBB.

Enghraifft: Dylai 4 Tachwedd 2018 gael ei nodi fel 04/11/2018

Defnyddiwch 'seroau blaen' os oes angen i sicrhau bod pob digid wedi'i lenwi.

Wrth gofnodi cytundeb i ddarparu cyfres o leoliadau tymor byr (statws cyfreithiol V1), nodwch yn y maes hwn ddyddiad dechrau'r lleoliad cyntaf o dan y cytundeb.

Os dechreuodd cyfnod yn ystod blwyddyn adrodd flaenorol, ond ei fod yn dal i fod ar agor ar 31 Mawrth, peidiwch â llenwi'r adrannau 'Y rheswm pam ddaeth y cyfnod i ben' a 'Y dyddiad y daeth y cyfnod i ben'. Yna, rhaid i gofnod y flwyddyn ganlynol ddechrau gyda'r un manylion, gan ddangos yr union ddyddiad y dechreuodd y cyfnod. (Os bydd y cyfnod yna'n dod i ben, dylid llenwi'r adrannau 'Y rheswm pam ddaeth y cyfnod i ben' a 'Y dyddiad y daeth y cyfnod i ben'.)

Ni all cyfnodau ddechrau a dod i ben yr un diwrnod. Os yw plentyn yn cael dau newid statws cyfreithiol mewn un diwrnod dim ond yr ail statws cyfreithiol sy'n cael ei gofnodi.

Y rheswm dros y cyfnod newydd

Mae'r eitem hon yn cofnodi'r rheswm pam mae cyfnod newydd wedi'i ddangos yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal. Mae'r eitem hon yn un llythyren o hyd.

Gan fod cyfnod yn cynnwys cyfuniad o leoliad a statws cyfreithiol, mae newid i unrhyw un o'r rhain, neu'r ddau, yn arwain at gyfnod newydd, ac mae'r rheswm yn yr eitem hon yn adlewyrchu hyn.

S Dechrau derbyn gofal

L Newid statws cyfreithiol yn unig

P Newid lleoliad yn unig

B Newid statws cyfreithiol a lleoliad yr un pryd

Nodiadau:

Defnyddiwch y Cod S os yw plentyn yn dechrau derbyn gofal am y tro cyntaf, neu os oedd cyfnod blaenorol o dderbyn gofal wedi dod i ben a'i fod yn aildechrau derbyn gofal. Defnyddir y Cod S hefyd os ydych chi'n cofnodi seibiannau byr unigol gan ddefnyddio statws cyfreithiol V1. I gael mwy o wybodaeth am seibiannau byr, gweler yr adran ar Godau statws cyfreithiol.

Defnyddiwch y Cod L lle mae'r statws cyfreithiol yn newid, ond nad yw'r lleoliad yn newid. Ystyr 'statws cyfreithiol' yw'r statws cyfreithiol sy'n sail i'r ffaith bod y plentyn yn derbyn gofal.

Defnyddiwch y Cod P lle mae'r lleoliad yn newid, ond nad yw'r statws cyfreithiol yn newid.

O dan rai amgylchiadau, bydd lleoliad yn newid dros dro. Os felly, ni ddylid cofnodi'r newid yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal; mae'r achosion arbennig hyn wedi'u diffinio yn yr adran Codau Lleoliad.

Defnyddiwch y Cod B lle mae'r statws cyfreithiol a'r lleoliad yn newid yr un diwrnod. Nid oes angen i'r ddau beth newid yr un pryd na bod yn ddibynnol ar ei gilydd. Mae'r cod yn adlewyrchu'r ffaith bod y lleoliad a'r statws cyfreithiol wedi newid, am ba bynnag reswm, yr un diwrnod.

Statws cyfreithiol

Mae'r cod statws cyfreithiol ar y ffurflen yn cofnodi'r statws cyfreithiol sy'n sail i'r plentyn yn 'derbyn gofal'. Os yw plentyn yn derbyn gofal oherwydd ei fod yn cael ei letya, mae'r statws cyfreithiol yn helpu i ddisgrifio (mewn termau cyfreithiol o leiaf) pam mae'r plentyn yn derbyn gofal.

Mae statysau cyfreithiol eraill yn codi o Ddeddf 1989, Deddf 2014 neu'r system cyfiawnder ieuencid nad ydynt yn cael unrhyw effaith ar a yw plentyn yn 'derbyn gofal' ai peidio. Nid yw'r rhain yn cael eu cofnodi yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal, ac ni ddarperir unrhyw godau statws cyfreithiol ar eu cyfer.

Newidiadau i statws cyfreithiol: egwyddorion cyffredinol:

Adnewyddu statws cyfreithiol presennol: Nid yw adnewyddu statws cyfreithiol presennol yn creu cyfnod newydd. Os na fydd y cod statws cyfreithiol yn newid, ni fydd angen cyfnod newydd (oni bai bod y lleoliad hefyd yn newid yr un pryd).

Enghraifft:

Os yw plentyn eisoes yn derbyn gofal o dan orchymyn gofal interim, ni fydd adnewyddu'r gorchymyn gofal interim yn newid y statws cyfreithiol; nid oes rhaid cofnodi cyfnod newydd. Fodd bynnag, os bydd plentyn sy'n derbyn gofal o dan orchymyn gofal interim yn dod yn ddarostyngedig i orchymyn gofal llawn, bydd angen cyfnod newydd i gofnodi'r gorchymyn gofal llawn.

Mwy nag un statws cyfreithiol yr un pryd: O dan rai amgylchiadau, gall fod gan blentyn sy'n derbyn gofal fwy nag un statws cyfreithiol 'derbyn gofal'. Ar y cyfan, mae hyn yn digwydd pan fydd plentyn sydd eisoes yn 'derbyn gofal' o dan orchymyn gofal y Ddeddf Plant yn dod i gysylltiad â'r system cyfiawnder ieuencid ac, o ganlyniad, yn cael ei gadw mewn llety awdurdod lleol o dan ail statws cyfreithiol a fyddai hefyd yn golygu ei fod yn 'derbyn gofal'. Ni ellir dangos bod dau statws cyfreithiol yn gyfredol ar y ffurflen. Mewn achosion o'r fath, dylid cofnodi'r statws cyfreithiol diweddaraf a dylai'r cyfnod o dan y statws blaenorol gael ei gau.

Nid yw rhai statysau cyfiawnder ieuencid yn gwneud plentyn yn blentyn sy'n 'derbyn gofal', hyd yn oed os yw'r plentyn yn cael ei letya mewn uned ddiogel.

Rhestr o godau statws cyfreithiol:

Gorchmynion gofal:

Gorchymyn gofal interim C1

Gorchymyn gofal llawn C2

Gorchymyn lleoli:

Gorchymyn lleol wedi'i ganiatáu E1

Llety gwirfoddol:

Lletya o dan gyfres gytunedig o seibiannau tymor byr V1

Un cyfnod o letya o dan adran 76 o Ddeddf 2014 V2

Cael eu cadw mewn llety awdurdod lleol am resymau amddiffyn plant:

O dan ddiogelwch yr heddlu ac mewn llety awdurdod lleol L1

Gorchymyn amddiffyn brys L2

O dan orchymyn asesu plentyn ac mewn llety awdurdod lleol L3

Statysau cyfreithiol cyfiawnder ieuenctid:

Cael eu remandio i lety awdurdod lleol neu lety cadw ieuenctid J1

Cael eu cadw mewn llety ALI o dan Ddeddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol J2

Gwardiaeth:

Gwardiaeth wedi'i chaniatáu yn yr Uchel Lys a'r plentyn mewn llety ALI W1

Codau Statws Cyfreithiol: Nodiadau a Diffiniadau

Gorchmynion gofal

C1: Gorchymyn gofal interim

Deddf Plant 1989, adran 38. Para hyd at 8 wythnos, yna bydd angen ei adnewyddu. Nid yw adnewyddu yn creu cyfnod newydd yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal, gan nad yw'r statws cyfreithiol wedi newid.

C2: Gorchymyn Gofal

Deddf Plant 1989, adran 31 (1) (a). Dim terfyn amser.

Dylai'r cod hwn gael ei ddefnyddio ar gyfer y canlynol hefyd:

Gorchymyn gofal wedi'i ymestyn gan lys apêl. Deddf Plant 1989 a 40 (5)

Gorchymyn gofal yn disgwyl apêl. Deddf Plant 1989 a 40 (1) neu (3)

Gorchymyn gofal wedi'i drosglwyddo o'r Alban, Gogledd Iwerddon, Ynysoedd y Sianel neu Ynys Manaw. Deddf Plant a Phobl Ifanc 1969 adrannau 26(1) a 26(2)

Wedi'i ryddhau i'w fabwysiadu

Gorchymyn lleoli

E1: Gorchymyn lleoli

Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002, adran 21

Gorchymyn llys sy'n rhoi awdurdod cyfreithiol i awdurdod lleol lleoli plentyn i gael ei fabwysiadu gydag unrhyw ddarpar fabwysiadwyr a ddewisir gan yr awdurdod yw gorchymyn lleoli. Dim ond awdurdodau lleol sy'n gallu gwneud cais am orchymynion lleoli. Mae gorchymyn lleoli yn golygu bod y cyfrifoldeb rhiant dros y plentyn yn cael ei rannu – i'r graddau a benderfynir gan yr awdurdod lleol – rhwng yr awdurdod lleol a rhieni'r plentyn. Mae'r gorchymyn yn parhau mewn grym hyd nes y bydd yn cael ei ddiddymu, bod gorchymyn mabwysiadu'n cael ei wneud mewn perthynas â'r plentyn, bod y plentyn yn priodi neu'n ffurfio partneriaeth sifil neu fod y plentyn yn cael ei ben-blwydd yn 18 oed. Tra bod y gorchymyn lleoli mewn grym, bydd y plentyn yn cadw ei statws derbyn gofal. Bydd effaith unrhyw orchymyn o dan adran 8 o'r Ddeddf Plant 1989 – gorchymynion trefniadau plant, gorchymyn camau gwaharddedig, gorchymyn mater penodol – neu orchymyn goruchwyllo yn dod i ben a bydd unrhyw orchymyn gofal presennol yn cael ei atal (a'i ddisodli gan y gorchymyn lleoli oni bai ei fod yn cael ei ddiddymu). Os caniateir gorchymyn gofal a gorchymyn lleoli yr un diwrnod, dim ond y gorchymyn lleoli y dylid ei gofnodi ar y ffurflen.

Llety gwirfoddol

V1: Cael eu lletya o dan gyfres gytunedig o seibiannau tymor byr

Defnyddir gwahanol dermau i gyfeirio at y grŵp hwn o blant, gan gynnwys 'seibiannau byr', 'lleoliadau cyswllt teuluol', gofal a rennir' a 'gofal seibiant'.

Dyma grŵp penodol o blant sy'n:

Byw gartref fel arfer ac nad ydynt yn 'derbyn gofal' fel arall, ac sy'n cael seibiannau oddi cartref am gyfnodau byr, gan fynd at yr un gofalwr neu i'r un sefydliad preswyl fel arfer.

Yn ystod y seibiannau, mae plant yn cael eu lletya o dan Ran 6 adran 76 o Ddeddf 2014. Rhaid i'r seibiannau fod yn rhan o raglen reolaidd o gymorth a gytunwyd rhwng gwasanaethau cymdeithasol a'r plant a'u rhieni/gwarcheidwaid.

Ni all unrhyw un seibiant bara mwy na phedair wythnos o ofal parhaus (rheoliad 62 yn Rheoliadau 2015). Gall plentyn gael ei letya oddi cartref mewn cyfres o seibiannau byr sy'n para ar y cyfan am hyd at 120 diwrnod o dan un cytundeb mewn unrhyw gyfnod o ddeuddeg mis.

Cofnodwch fodolaeth cyfres o seibiannau byr a gynlluniwyd fel un cyfnod gofal parhaus. Mae hyn yn golygu y bydd plentyn sy'n derbyn gofal bob penwythnos o dan gynllun gofal a chymorth Rhan 6 yn cael ei gofnodi unwaith gan ddefnyddio'r cod statws cyfreithiol V1, gan nodi ei fod wedi derbyn 52 o seibiannau byr.

V2: Un cyfnod o letya o dan adran 76 o Ddeddf 2014.

Defnyddiwyd y cod hwn ar gyfer pob cyfnod 'llety gwirfoddol', ac eithrio'r achos arbennig a gwmpesir gan god V1.

Peidiwyd â chynnwys seibiannau sy'n rhan o gyfres o seibiannau byr a gynlluniwyd o dan drefniant parhaus.

Cael eu cadw mewn llety awdurdod lleol am resymau amddiffyn plant

L1: Plentyn o dan ddiogelwch yr heddlu mewn llety ALI

Deddf Plant 1989 adran 46 (1)

Defnyddir y cod hwn lle mae'r heddlu wedi mynd ati i ddiogelu plentyn wrth gyflawni ei ddyletswyddau. Mae terfyn amser o 72 awr i'r pŵer hwn.

L2: Gorchymyn amddiffyn brys

Deddf Plant 1989 adrannau 44 a 45

Gorchymyn llys a wneir ar gais awdurdod lleol neu'r NSPCC, ac a gyfyngir i wyth diwrnod i gychwyn, gydag un estyniad o hyd at saith diwrnod yn bosibl (adran 45(5)).

Os yw plentyn o dan Orchymyn Amddiffyn Brys (EPO) yn yr ysbyty, dylech drin y plentyn fel pe bai'n derbyn gofal os mai'r ALI yw'r ymgeisydd neu os yw'r gorchymyn wedi'i drosglwyddo i'r ALI.

L3: O dan orchymyn asesu plentyn ac mewn llety ALI

Deddf Plant 1989 adran 43

Gorchymyn llys sy'n caniatáu i ALI asesu cyflwr iechyd neu les plentyn. Dim ond os bydd yn cael ei letya gan yr ALI at ddiben cynnal yr asesiad y bydd y plentyn yn derbyn gofal.

Statysau cyfreithiol cyfiawnder ieuenctid

J1: Cael eu remandio i lety awdurdod lleol neu lety cadw ieuenctid

Ers 3 Rhagfyr 2012, pan ddaeth adrannau perthnasol y Ddeddf Cymorth Cyfreithiol, Dedfrydu a Chosbi Troseddwr ("LASPOA") i rym, bydd unrhyw blentyn sy'n cael ei remandio gan y llys ieuenctid mewn achos cyfreithiol yn blentyn sy'n derbyn gofal, waeth a yw'r plentyn yn cael ei remandio i lety awdurdod lleol neu lety cadw ieuenctid.

Cyn i'r LASPOA ddod i rym, gallai plant gael eu remandio o dan ddau ddarn o ddeddfwriaeth ar wahân sydd bellach wedi'i dirymu gan yr LASPOA:

A: Cael eu remandio i'r awdurdod lleol sy'n gyfrifol am fodloni Deddf Plant a Phobl Ifanc 1969 a.23 (1) fel a fewnosodwyd gan Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1991 a.60 a Deddf Plant 1989 a.21 (2);

B: Yn unol â gorchymyn llys, cael eu remandio a'u cadw mewn llety awdurdod lleol o dan Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998 a.97.

Mae Grŵp A yn cyfeirio at bobl ifanc sy'n cael eu remandio i ofal awdurdod lleol lle nad ydynt wedi cael eu rhyddhau ar fechnïaeth. Yn yr achosion hyn, mae'r awdurdod lleol yn trefnu'r llety, sy'n gallu cynnwys y person ifanc yn cael ei leoli gyda'i rieni ei hun.

Dylai'r ffurflen hon gael ei lanlwytho / dilysu / cyflwyno i [Afon](#) erbyn 24 Mai 2019
Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch y cynnwys-
Ffoniwch: 03000 251 274 E-bost: ystadegau.gwascymdeithasol@llyw.cymru

Mae Grŵp B yn cyfeirio at bobl ifanc a oedd yn destun remand diogel yn unol â gorchymyn llys (COSR). Mae'r plant hyn yn derbyn gofal os ydynt yn cael eu lleoli mewn llety awdurdod lleol, gan gynnwys llety diogel.

Peidiwch â defnyddio'r cod hwn ar gyfer remand ar fechniaeth lle mae'r ALL yn darparu'r llety; mae'r llety o dan adran 76 o'r Ddeddf 2014, Defnyddiwch y Cod V2.

J2: Cael eu cadw mewn llety awdurdod lleol o dan Ddeddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol

Deddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol 1984, adran 38(6); ac adran 77(2)(b) o Ddeddf 2014.

Defnyddiwch y cod hwn pan fydd person o dan 18 oed yn cael ei gadw mewn llety awdurdod lleol o dan Ddeddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol, yn disgwyl y gwrandawriad llys cyntaf. Os yw'r cyfnod mewn llety awdurdod lleol yn llai na 24 awr, peidiwch â chofnodi'r cyfnod yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal.

Peidiwch â drysu rhwng y statws cyfreithiol hwn a gorchymyn goruchwylio a wnaed o dan adran 31 neu 35 o Ddeddf 1989, nad yw'n statws 'derbyn gofal'.

Yr angen am ofal a chymorth

Mae'r cod hwn yn nodi'r prif reswm pam mae plentyn yn derbyn gwasanaethau gofal a chymorth.

Defnyddiwch y 'cod angen' mwyaf perthnasol pan ddechreuodd y cyfnod presennol o dderbyn gofal. Dylai'r un cod barhau i gael ei gofnodi yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal cyn belled â bod y cyfnod o dderbyn gofal yn parhau, hyd yn oed os bydd yn para sawl blwyddyn.

Mewn achosion lle mae plentyn wedi bod yn derbyn gofal am flynyddoedd lawer, rydym yn gofyn i awdurdodau lleol ddewis cod priodol i'r amgylchiadau pan ddechreuodd y plentyn dderbyn gofal am y tro cyntaf, os yn bosibl.

Camdriniaeth neu esgeulustod N1:

Plant sydd mewn angen o ganlyniad i gamdriniaeth neu esgeulustod, neu sy'n wynebu risg o gamdriniaeth neu esgeulustod; mae'n cynnwys plant sy'n wynebu risg oherwydd trais domestig hefyd.

Anabledd neu salwch N2:

Plant a'u teuluoedd y mae eu prif angen am wasanaethau'n codi oherwydd anabledd, salwch neu gyflwr cynhenid y plentyn.

Anabledd neu salwch rhieni N3 :

Plant y mae eu prif angen am wasanaethau'n codi oherwydd bod gallu eu rhieni (neu eu gofalwyr) i ofalu amdanynt yn cael ei effeithio gan anabledd, salwch corfforol neu feddyliol neu ddibyniaethau'r rhiant (neu'r gofalwr).

Teulu o dan straen difrifol N4:

Plant y mae eu hanghenion yn codi o ganlyniad i fyw mewn teulu sy'n mynd trwy argyfwng dros dro sy'n effeithio ar allu'r rhieni i ddiwallu rhai o anghenion y plant yn ddigonol.

Camweithrediad teuluol N5:

Dylai'r ffurflen hon gael ei lanlwytho / dilysu / cyflwyno i [Afon](#) erbyn 24 Mai 2019

Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch y cynnwys-

Ffoniwch: 03000 251 274 E-bost: ystadegau.gwascymdeithasol@llyw.cymru

Plant y mae eu hanghenion yn codi o ganlyniad i fyw mewn teulu lle nad yw gallu'r rhieni yn ddigon da o bell ffordd.

Ymddygiad cymdeithasol annerbyniol N6:

Plant a theuluoedd y mae eu hangen am wasanaethau'n codi o ganlyniad i ymddygiad y plentyn yn cael effaith andwyol ar y gymuned.

Rhieni absennol N8:

Plant y mae eu hangen am wasanaethau'n codi o ganlyniad i'r ffaith nad yw eu rhieni ar gael i ddarparu ar eu cyfer.

Aflonyddwch mabwysiadu N9:

Y prif reswm dros ddechrau cyfnod o dderbyn gofal oedd aflonyddwch mabwysiadu.

Dylid dewis y cod hwn os yw'n berthnasol i'r amgylchiadau ar ddechrau'r cyfnod gofal presennol. Ni ddylid defnyddio'r cod hwn heblaw pan fydd y cyngor o'r farn bod y mabwysiadu wedi'i aflonyddu, ac ni ddylid ei ddefnyddio lle mae'r rhiant neu'r rhieni sy'n mabwysiadu wedi marw neu yn sâl neu'n anabl, pan ellir defnyddio codau presennol. Ni ddylid defnyddio'r cod ar gyfer lleoliadau seibiant tymor byr cytunedig lle mae'r mabwysiadu'n parhau.

Lleoliad

At ddibenion y ffurflen ddata hon, gellir diffinio'r categori hwn fel un sy'n dangos lle mae'r plentyn yn byw. Mewn rhai achosion lle mae plentyn yn byw yn yr un lleoliad, bydd y cod lleoliad yn newid a bydd angen cofnodi cyfnod newydd.

Newidiadau i lleoliad ar y ffurflen ddata:

Mae'r newidiadau hyn yn digwydd naill ai pan fo plentyn:

- yn symud i lleoliad newydd (hyd yn oed os nad oes angen defnyddio cod lleoliad gwahanol); dyma'r newid mwyaf cyffredin; neu
- os yw'r plentyn yn aros yn yr un lleoliad, ond bod y cod lleoliad yn newid am unrhyw reswm arall (e.e. bod y plentyn yn cael ei 'leoli i'w fabwysiadu' gyda'r rhieni aeth blaenorol). Mae hyn yn llai cyffredin, ond dylid sicrhau bod y newid hwn yn cael ei gofnodi'n gywir.

Yn y ddau achos, mae'r ffaith ei fod yn newid lleoliad yn cael ei nodi gan ddefnyddio codau P neu B 'Y rheswm dros y Cyfnod newydd'.

Enghreifftiau:

- Bydd plentyn mewn lleoliad maeth sy'n symud o un gofalwr maeth i un arall angen cyfnod newydd (er, mewn llawer o achosion, bydd y cod lleoliad yn y cyfnod newydd yr un fath).
- Bydd plentyn sy'n symud o un lleoliad maeth i gartref cymunedol angen cyfnod newydd a chod lleoliad newydd.
- Bydd plentyn mewn lleoliad maeth sy'n cael ei leoli i'w fabwysiadu gyda'r un gofalwr maeth angen cyfnod newydd a chod lleoliad newydd (er bod y plentyn yn byw yn yr un lle).

Lleoliadau nad ydynt yn cael eu cofnodi

At ddibenion ystadegol, rhaid dilyn yr egwyddorion canlynol yn gyson.

Nid yw lleoliadau'n cael eu cofnodi o dan yr amgylchiadau canlynol:

- Cyfnodau dros dro yn yr ysbyty (e.e. i drin anaf neu salwch dros dro). Nid yw'r rhain yn amodol ar derfyn amser. Nid yw'r rhain yr un fath â lleoliadau parhaol a gynlluniwyd mewn lleoliad meddygol neu nyrsio (megis unedau penodedig i blant ag anghenion arbennig a ddarperir gan Ymddiriedolaeth y GIG);
- Absenoldebau dros dro y plentyn ar wyliau. I'r diben hwn, mae 'gwyliau' yn golygu sefyllfa lle mae'r plentyn yn mynd i ffwrdd dros dro, gyda'i ofalwyr neu hebddynt, at ddibenion hamdden. Mae'n cwmpasu'r un mathau o seibiant yn yr un mathau o leoliad gwyliau ag y byddai plentyn nad yw'n derbyn gofal yn eu derbyn, ac yn cynnwys gweithgareddau megis teithiau ysgol a gwersylloedd sgowtiaid/geidiau. Nid oes unrhyw derfyn amser ar wyliau o'r fath;
- Gwyliau gofalwr maeth. Arhosiad dros dro a gynlluniwyd gyda gofalwr arall gan fod gofalwr maeth arferol y plentyn oddi cartref ar wyliau, neu'n cael seibiant o ofalu am y plentyn. Efallai y bydd y plentyn yn symud i aros gyda gwahanol ofalwr maeth neu i uned breswyl, neu efallai y bydd yn derbyn gofal gan ofalwr maeth arall sy'n dod i gartref gofalwr arferol y plentyn.
- Ond: Dylai seibiannau o fwy na 21 diwrnod gael eu cofnodi yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofala chael eu cynnwys yn y cyfrifiad o ddangosyddion perfformiad. Os bydd mwy nag un seibiant o'r fath sy'n para rhwng 8 a 21 diwrnod yn dechrau yn ystod y flwyddyn sy'n dod i ben ar 31 Mawrth, dylid cofnodi'r trydydd seibiant ac unrhyw seibiannau ar ôl hynny.

Arosiadau eraill i ffwrdd o'r lleoliad sy'n para saith diwrnod yn olynol neu lai i gadw cysylltiad rhwng y plentyn a pherthynas (megis 'cyfnodau prawf' yn y cartref). Gall hyn gynnwys plant sy'n cael eu lletya o dan adran 76 o Ddeddf 2014 (gweler y nodyn isod). I gyfrifo saith diwrnod at y diben hwn, tynnwch y dyddiad cyntaf o'r ail. Er enghraifft, os gadawodd plentyn leoliad ar 1 Mawrth, gan ddychwelyd yno ar 8 Mawrth, dylech drin y cyfnod hwn fel saith diwrnod.

Rhaid i bob absenoldeb o fwy na 24 awr gael eu cofnodi yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal, gan ddefnyddio'r codau lleoliad M1, M2 neu M3; ni fydd y canllawiau uchod ar leoliadau o saith diwrnod neu lai nad ydynt yn cael eu cofnodi yn berthnasol i'r absenoldebau hyn o'r dyddiad hwn ymlaen.

Mae'r holl eithriadau a amlinellir uchod yn cyfeirio'n benodol at amgylchiadau lle mae yna ddisgwyliad clir y bydd y plentyn yn dychwelyd i'r un lleoliad. Os nad oedd unrhyw ddisgwyliad clir y byddai'r plentyn yn dychwelyd i'r un lleoliad, neu os na ddychwelodd y plentyn (beth bynnag oedd y bwriad), nodir bod y lleoliad wedi newid a dylid adlewyrchu hyn trwy ddechrau cyfnod newydd yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal.

Bydd yna achosion eraill o newidiadau lleoliad byr (naill ai wedi'u cynllunio neu heb eu cynllunio) lle nad oes unrhyw ddisgwyliad clir bod y plentyn ar fin dychwelyd i'r un lleoliad. Rhaid i'r newidiadau hyn gael eu cofnodi, am faint bynnag y byddant yn para.

Cyfnodau prawf yn y cartref a gynlluniwyd pan fo plentyn yn cael ei letya o dan adran 76 o Ddeddf 2014:

Yn wahanol i'r sefyllfa pan fo plentyn o dan orchymyn gofal (pan fyddai Rheoliadau 2015 yn llywodraethu cyfnodau prawf pan fyddai plentyn yn cael ei leoli yn ei gartref), pan fo plentyn sy'n cael ei letya o dan adran 76 ar seibiant cartref prawf, gellid dweud bod y 'cyfnod gofal' wedi torri. O dan amgylchiadau o'r fath, os bydd y seibiant cartref yn para saith diwrnod neu lai, os bydd yn seibiant bwriadol a gynlluniwyd ac os bydd y plentyn yn dychwelyd i'r lleoliad gwreiddiol, dylai'r seibiant gael ei anwybyddu a dylai'r llety o dan adran 76 gael ei drin fel un lleoliad parhaus. Dylai cyfnodau o wyth diwrnod neu fwy gael eu trin fel cyfnodau allan o ofal pan nad yw'r plentyn yn derbyn gofal, a rhaid iddynt gael eu cofnodi fel seibiannau yn y cyfnod gofal yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal.

Gofal plentyn yn cael ei rannu'n rheolaidd rhwng dau leoliad:

Mae hyn yn cyfeirio at sefyllfaoedd lle nad yw'r canllawiau uchod ar leoliadau dros dro yn berthnasol. Gall gofal plentyn gael ei rannu rhwng dau leoliad neu fwy yn rheolaidd e.e. mewn ysgol arbennig ac mewn cartref maeth. Os yw'r patrwm rhannu yn un sefydlog ac wedi'i gynllunio e.e. 3 noson mewn un lleoliad a 4 noson mewn lleoliad arall, neu un lleoliad yn ystod y tymor a lleoliad arall yn ystod gwyliau, dylai gael ei gofnodi fel un cyfnod parhaus a'i godio yn unol â'r lleoliad lle mae'r plentyn yn treulio'r mwyaf o amser.

(Nid yw'r canllawiau hyn yn berthnasol i blant o dan gyfres gytunedig o seibiannau tymor byr, sy'n rhan o grŵp arbennig a nodir gan ddefnyddio statws cyfreithiol V1 – gweler y nodiadau ar Statws Cyfreithiol).

Pan mae gofalwr maeth yn symud tŷ:

Os yw'r hen gartref a'r cartref newydd o fewn ffin eich ALI, ni chofnodir newid lleoliad.

Os yw'r hen dŷ a'r tŷ newydd y tu allan i ffin eich ALI, ni chofnodir newid lleoliad.

Os oedd yr hen dŷ y tu mewn i ffin eich ALI, a bod y tŷ newydd y tu allan i'r ffin, neu i'r gwrthwyneb, cofnodir newid lleoliad gan fod dosbarthiad y lleoliad wedi newid.

Lleoliadau gyda ffrindiau neu berthnasau:

Os bydd lleoliad maeth yn dechrau fel lleoliad brys gyda ffrind neu berthynas o dan reoliad 26 o Reoliadau 2015 ac os bydd y gofalwr yn mynd ymlaen i fod yn ofalwr maeth cymeradwy sy'n gofalu am yr un plentyn, dylai'r lleoliad barhau i gael ei godio fel F1 (neu F4) ac ni ddylai cyfnod newydd gael ei gofnodi.

Trefniadau ariannu ar y cyd:

Os yw'r llety wedi'i drefnu gan yr awdurdod lleol, ac os yw adran gwasanaethau cymdeithasol wedi cyfrannu at y gwaith cynllunio a'r gwariant ar y lleoliad, at ddibenion y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal, fel arfer bydd y plentyn yn cael ei ystyried yn blentyn sy'n 'derbyn gofal'.

Absenoldebau anawdurdodedig:

Rhaid i bob absenoldeb anawdurdodedig o fwy na 24 awr gael ei chofnodi yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal gan ddefnyddio'r codau lleoliad M1, M2 neu M3. Nid yw'r canllawiau uchod ar leoliadau o saith diwrnod neu lai nad ydynt yn cael eu cofnodi yn berthnasol i'r absenoldebau hyn.

Dylai'r ffurflen hon gael ei lanlwytho / dilysu / cyflwyno i [Afon](#) erbyn 24 Mai 2019

Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch y cynnwys-

Ffoniwch: 03000 251 274 E-bost: ystadegau.gwascymdeithasol@llyw.cymru

Rhestr o godau lleoliad:

Lleoliadau teuluol

Lleoliadau maeth:

Y gofalwr yn byw o fewn ffiniau'r ALI

Lleoliad maeth gyda pherthynas neu ffrind F1

Lleoliad gyda gofalwyr maeth eraill, a ddarperir gan yr ALI F2

Lleoliad gyda gofalwr maeth arall, a drefnir trwy asiantaeth F3

Y gofalwr yn byw y tu allan i ffiniau'r ALI

Lleoliad maeth gyda pherthynas neu ffrind F4

Lleoliad gyda gofalwyr maeth eraill, a ddarperir gan yr ALI F5

Lleoliad gyda gofalwr maeth arall, a drefnir trwy asiantaeth F6

Cael eu lleoli i'w mabwysiadu gyda chaniatâd:

Cael eu lleoli i'w mabwysiadu gyda chaniatâd (o dan adran 19 o Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002) gyda'r gofalwr maeth presennol A3

Cael eu lleoli i'w mabwysiadu gyda chaniatâd (o dan adran 19 o Ddeddf 2002) nid gyda'r gofalwr maeth presennol A4

Cael eu lleoli i'w mabwysiadu gyda gorchymyn lleoli:

Cael eu lleoli i'w mabwysiadu gyda gorchymyn lleoli (o dan adran 21 o Ddeddf 2002) gyda'r gofalwr maeth presennol A5

Cael eu lleoli i'w mabwysiadu gyda gorchymyn lleoli (o dan adran 21 o Ddeddf 2002) nid gyda'r gofalwr maeth presennol A6

Cael eu lleoli gyda darpar rieni sy'n mabwysiadu:

Cael eu lleoli gyda darpar rieni sy'n mabwysiadu (o dan adran 81(11) o Ddeddf 2014 a rheoliad 25 o Reoliadau 2015) A8

Cael eu lleoli gyda'u rhieni eu hunain:

Cael eu lleoli gyda'u rhieni eu hunain neu berson arall â chyfrifoldeb rhiant P1

Lleoliadau eraill yn y gymuned

Byw'n annibynnol e.e. mewn fflat neu lety gyda staff cymorth ffurfiol neu hebddynt, neu mewn fflat un ystafell, cyfleuster gwely a brecwast neu gyda ffrindiau P2

Cyflogaeth breswyl P3

Lleoliadau mewn lleoliadau preswyl

Yn derbyn gofal, ac wedi'u lleoli mewn uned ddiogel:

Uned ddiogel o fewn ffiniau'r ALI H1

Uned ddiogel y tu allan i ffiniau'r ALI (yng Nghymru) H21

Uned ddiogel y tu allan i Gymru H22

Lleoliadau mewn cartrefi yn ddarostyngedig i'r rheoliadau sy'n cwmpasu cartrefi plant / cartrefi gofal i blant. Y rhain yw Rheoliadau Cartrefi Plant (Cymru) 2005 a Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Darparwyr Gwasanaethau ac Unigolion Cyfrifol) (Cymru) 2017, fel y bo'n briodol, yn ddibynnol ar statws cofrestru'r darparwr gwasanaeth:

Cartrefi o fewn ffiniau'r ALI H3

Cartrefi y tu allan i ffiniau'r ALI H4

Lleoliadau mewn hosteli ac mewn lleoliadau preswyl cefnogol ac eithrio cartrefi plant / cartrefi gofal i blant:

Llety preswyl nad yw'n ddarostyngedig i'r rheoliadau sy'n cwmpasu cartrefi plant / cartrefi gofal i blant H5

Lleoliadau mewn lleoliadau preswyl eraill:

Cartref gofal preswyl R1

Y GIG/Ymddiriedolaeth Iechyd neu sefydliad arall sy'n darparu gofal meddygol neu nyrsio R2

Canolfan breswyl i deuluoedd neu uned mam a baban R3

Sefydliad troseddwr ifanc neu garchar R5

Ysgolion:

Pob ysgol breswyl, ac eithrio'r rhai sydd wedi'u cofrestru fel ysgol a chartref gofal i blant S1

Yn absennol o'r lleoliad:

Yn absennol o'r lleoliad cytunedig am fwy na 24 awr:

Mewn lloches (adran 51 o'r Ddeddf Plant) M1

Lleoliad yn hysbys (ddim mewn lloches) M2

Lleoliad yn anhysbys M3

Lleoliadau eraill nad ydynt wedi'u rhestru uchod:

Lleoliadau eraill Z1

Codau Lleoliad: Nodiadau a Diffiniadau

F1: Lleoliad maeth gyda pherthynas neu ffrind: o fewn ffiniau'r ALI

Mae hyn yn cynnwys lleoliadau brys o dan reoliad 26 o Reoliadau 2015, lle nad yw'r person yn rhiant maeth cymeradwy, a lleoliad gyda gofalwr maeth cymeradwy sy'n berthynas neu'n ffrind. Os bydd lleoliad yn dechrau fel lleoliad o dan reoliad 26 a bod y gofalwr yna'n dod yn ofalwr maeth cymeradwy, peidiwch â dechrau cyfnod newydd ond cadwch yr un cod os bydd y plentyn yn aros gyda'r gofalwr hwnnw. Mae 'o fewn ffiniau'r ALI' yn golygu bod y gofalwr yn byw yn ardal ddaearyddol eich ALI.

F2: Lleoliad gyda gofalwr arall, a ddarperir gan yr ALI. Y gofalwr wedi'i leoli o fewn ffiniau'r ALI

Defnyddiwch:

Os yw'r lleoliad gyda gofalwr maeth cymeradwy arall, yn hytrach na pherthynas neu ffrind;
Os yw'ch ALI wedi darparu lleoliad mewnol;
Os yw'r gofalwr yn byw yn ardal ddaearyddol eich ALI.

F3: Lleoliad maeth gyda gofalwr arall, a gomisiynir yn allanol. Y gofalwr wedi'i leoli o fewn ffiniau'r ALI

Defnyddiwch:

Os yw'r lleoliad gyda gofalwr maeth cymeradwy arall, yn hytrach na pherthynas neu ffrind;
Os yw'ch ALI wedi trefnu'r lleoliad trwy asiantaeth allanol. Mae hyn yn cynnwys lleoliadau a drefnir trwy ALlau eraill;
Os yw'r gofalwr yn byw yn ardal ddaearyddol eich ALI.

F4: Lleoliad maeth gyda pherthynas neu ffrind: y tu allan i ffiniau'r ALI

Mae hyn yn cynnwys lleoliadau brys o dan reoliad 26 o Reoliadau 2015, lle nad yw'r person yn rhiant maeth cymeradwy, a lleoliad gyda gofalwr maeth cymeradwy sy'n berthynas neu'n ffrind. Os bydd lleoliad yn dechrau fel lleoliad o dan reoliad 26 a bod y gofalwr yna'n dod yn ofalwr maeth cymeradwy, peidiwch â dechrau cyfnod newydd ond cadwch yr un cod os bydd y plentyn yn aros gyda'r gofalwr hwnnw. Mae 'y tu allan i ffiniau'r ALI' yn golygu bod y gofalwr yn byw y tu allan i ardal ddaearyddol eich ALI.

F5: Lleoliad maeth gyda gofalwr arall, a ddarperir gan yr ALI. Y gofalwr wedi'i leoli y tu allan i ffiniau'r ALI

Defnyddiwch:

Os yw'r lleoliad gyda gofalwr maeth cymeradwy arall, yn hytrach na pherthynas neu ffrind;
Os yw'ch ALI wedi darparu lleoliad mewnol;
Os yw'r gofalwr yn byw y tu allan i ardal ddaearyddol eich ALI.

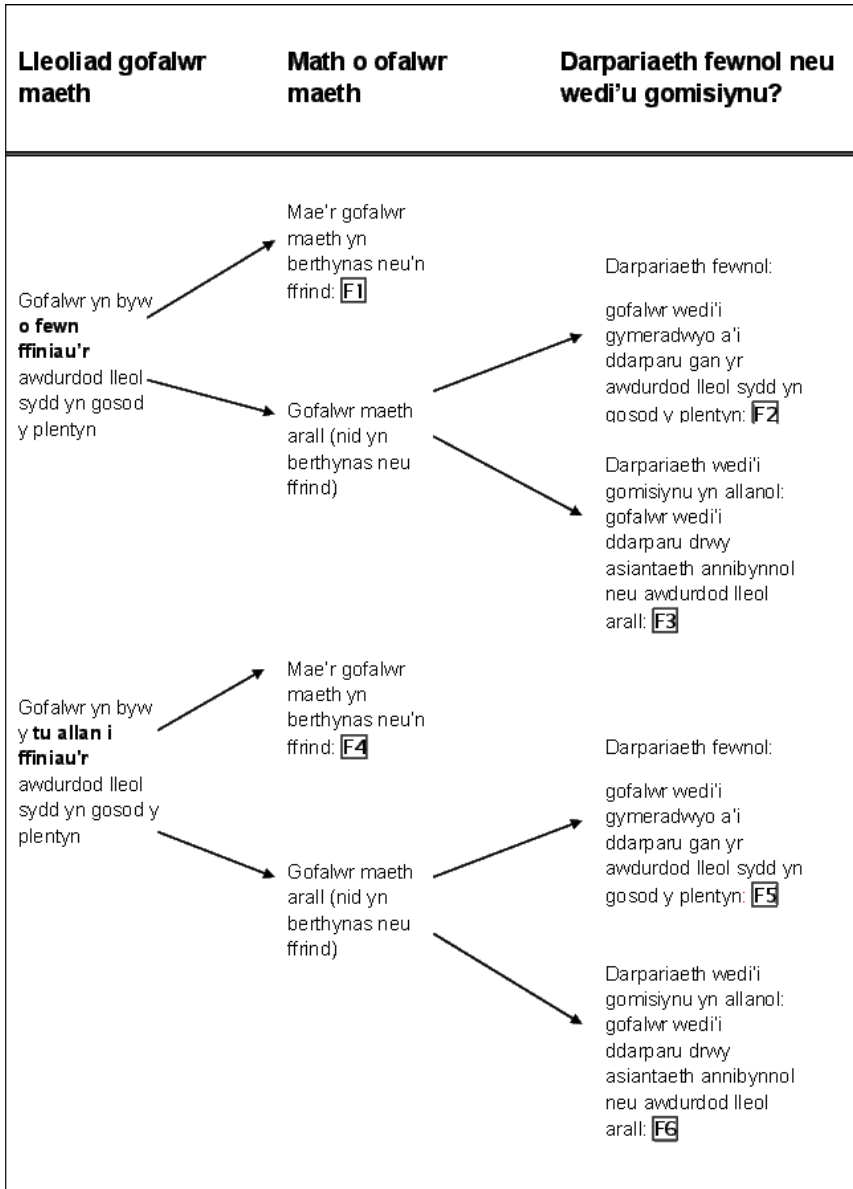
F6: Lleoliad maeth gyda gofalwr arall, a gomisiynir yn allanol. Y gofalwr wedi'i leoli y tu allan i ffiniau'r ALI

Defnyddiwch:

Os yw'r lleoliad gyda gofalwr maeth cymeradwy arall, yn hytrach na pherthynas neu ffrind;

Os yw'ch ALI wedi trefnu'r lleoliad trwy asiantaeth allanol. Mae hyn yn cynnwys lleoliadau a drefnir trwy ALLau eraill;

Os yw'r gofalwr yn byw y tu allan i ardal ddaearyddol eich ALI.

A3, A4, A5 ac A6: Cael eu lleoli i'w mabwysiadu

Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002, adran 42, a Rheoliadau Asiantaethau Mabwysiadu 1983, Rheoliad 12

Ar ôl i asiantaeth mabwysiadu (sy'n cynnwys ALI at y diben hwn) benderfynu'n ffurfiol bod y darpar fabwysiadwyr yn addas, rhaid i'r plentyn fyw gyda nhw am o leiaf 10 wythnos cyn y gall gorchymyn mabwysiadu gael ei wneud. Dylai'r cod lleoliad hwn gael ei ddefnyddio ar gyfer yr amgylchiadau hyn. Pan fydd plentyn yn cael ei leoli gyda'i ofalwyr maeth presennol, dylid defnyddio'r cod hwn a

Dylai'r ffurflen hon gael ei lanlwytho / dilysu / cyflwyno i [Afon](#) erbyn 24 Mai 2019

Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch y cynnwys-

Ffoniwch: 03000 251 274 E-bost: ystadegau.gwascymdeithasol@llyw.cymru

bydd angen cofnodi cyfnod newydd, er nad yw'r plentyn yn symud. Mae'r dyddiad i'w gofnodi ar ffurflen y cyfrifiad Plant sy'n derbyn gofal ar ddechrau'r lleoliad ar gyfer mabwysiadu yn cael ei bennu fel a ganlyn:

- Os nad y gofalwr maeth presennol yw'r rhiant sy'n mabwysiadu, defnyddiwch A4/A6 fel y cod lleoliad a nodwch y dyddiad mae'r plentyn yn symud i'r lleoliad ac yn dechrau byw gyda'r darpar fabwysiadwyr yn barhaol.
- Os yw plentyn yn cael ei leoli i'w fabwysiadu gyda gofalwr maeth y plentyn, gyda chytundeb yr ALI, defnyddiwch A3/A5 fel y cod lleoliad a nodwch y dyddiad mae'r ALI yn penderfynu'n ffurfiol, yn ei rôl fel asiantaeth mabwysiadu, y bydd y plentyn yn cael ei leoli i'w fabwysiadu gyda'r darpar riant sy'n mabwysiadu. (Weithiau, gelwir y dyddiad hwn yn "ddyddiad paru plant â mabwysiadwyr", ac nid yw o reidrwydd yr un fath â'r dyddiad a argymhellwyd gan y panel).
- Os yw gofalwr maeth presennol plentyn yn gwneud cais i fabwysiadu'r plentyn heb gymorth ALI, defnyddiwch A3/A5 fel y cod lleoliad a nodwch y dyddiad mae'r cais mabwysiadu'n cael ei gyflwyno i'r llys.

A8: Cael eu lleoli gyda darpar rieni sy'n mabwysiadu

Defnyddiwch y cod hwn mewn sefyllfa lle mae plentyn yn cael ei leoli gyda darpar rieni sy'n mabwysiadu y mae'r plentyn wedi'i baru â nhw cyn i orchymyn lleoli gael ei wneud (o dan adran 81(11) o Ddeddf 2014 a rheoliad 25 o Reoliadau 2015).

P1: Cael eu lleoli gyda'u rhieni eu hunain neu berson arall â chyfrifoldeb rhiant

Defnyddiwch y cod hwn ar gyfer unrhyw leoliad gyda rhieni plentyn, neu berson arall â chyfrifoldeb rhiant (yn unol â'r diffiniad yn Neddf 1989). Nid yw'r cod lleoliad hwn wedi'i gyfyngu i blant o dan orchymynion gofal. Fodd bynnag:

- Dylai seibiannau cartref byr ar gyfer plant sy'n cael eu lletya o dan adran 76 o Ddeddf 2014 gael eu codio yn unol â'n cyfarwyddiadau, a'u hystyried at ddibenion y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofala dangosyddion perfformiad fel cyfnodau allan o ofal os ydynt yn para wyth diwrnod neu fwy.
- Os yw plentyn wedi dianc o'r lleoliad cytunedig a'i fod yn byw gyda'i rieni, byddai cod M2 yn briodol fel arfer.

P2: Byw'n annibynnol e.e. mewn fflat neu lety heb staff cymorth ffurfiol, neu mewn fflat un ystafell, cyfleuster gwely a brecwast neu gyda ffrindiau

Defnyddiwch y cod hwn ar gyfer sefyllfa lle mae'r person ifanc yn byw'n annibynnol ac nad oes staff cymorth ffurfiol yn byw yn yr eiddo nac yn bresennol yn ystod y dydd.

P3: Cyflogaeth breswyl

Defnyddiwch y cod hwn ar gyfer prentisiaethau a hyfforddiant cyflogaeth lle mae yna elfen gyflogaeth glir a lle mae llety'n cael ei ddarparu.

H1: Cael eu lleoli mewn llety diogel, o fewn ffiniau'r ALI.

Defnyddiwch y cod hwn ar gyfer pob lleoliad mewn llety diogel o fewn ffiniau eich ALI, naill ai lle mae adran 119 o Ddeddf 2014 yn berthnasol (neu lle byddai'n berthnasol ar ôl 72 awr) neu lle mae'r plentyn yn destun remand diogel yn unol â gorchymyn llys. Cofnodwch y rhain fel lleoliadau ar wahân, hyd yn oed os yw'r llety diogel yn rhan o gartref plentyn ac os yw'r plentyn fel arfer wedi'i leoli yn y cartref hwnnw. Peidiwch â defnyddio'r cod H1 ar gyfer y canlynol:

- Gorchymynion Cadw a Hyfforddiant o dan adran 73 o Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998, neu
- Plant sy'n cael eu cadw o dan adrannau 90 i 92 o Ddeddf Pwerau Llysoedd Troseddol 2000, hyd yn oed os ydynt yn cael eu lleoli mewn llety awdurdod lleol.

Nid yw'r rhain yn cael eu cofnodi yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal.

H21: Cael eu lleoli mewn llety diogel, y tu allan i ffiniau'r ALI ond yng Nghymru.

Yn amodol ar yr un diffiniad â chod H1, ond dylech ei ddefnyddio lle mae'r llety diogel wedi'i leoli y tu allan i ffin eich ALI ond yng Nghymru.

H22: Cael eu lleoli mewn llety diogel, y tu allan i Gymru

Yn amodol ar yr un diffiniad â chod H1, ond dylech ei ddefnyddio lle mae'r llety diogel y tu allan i Gymru, gyda'r cais am lety diogel y tu allan i Gymru wedi'i wneud o dan adran 25 o Ddeddf 1989. Lle mae'r llety diogel y tu allan i ffiniau'r ALI ond yng Nghymru, defnyddiwch H21.

H3: Cartrefi a hosteli o fewn ffiniau'r ALI

Defnyddiwch y cod hwn ar gyfer cartrefi plant / cartrefi gofal i blant o fewn ffiniau eich ALI, yn unol â'r diffiniad o gartrefi plant yn Rheoliadau Cartrefi Plant (Cymru) 2002 / Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Darparwyr Gwasanaethau ac Unigolion Cyfrifol) (Cymru) 2017.

Roedd rhaid i ddarparwyr cartrefi gofal i oedolion a chartrefi plant a gofrestrwyd o dan Ddeddf Safonau Gofal 2000 wneud cais i ailgofrestru fel darparwyr cartrefi o'r fath dan Ddeddf 2016 erbyn 30 Mehefin 2018. Unwaith y bydd darparwr gwasanaeth cartref gofal wedi ailgofrestru dan Ddeddf 2016, bydd Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Darparwyr Gwasanaethau ac Unigolion Cyfrifol) (Cymru) 2017 yn berthnasol i'r gwasanaeth hwnnw.

Ar gyfer y rhai sy'n gofrestredig o dan Ddeddf Safonau Gofal 2000; mae'r categori yn cynnwys cartrefi cymunedol a gynhelir, a reolir ac a gynorthwyir (ac eithrio lle mae plentyn yn cael ei leoli mewn uned ddiogel), cartrefi sector gwirfoddol, cartrefi cofrestredig preifat ac ysgolion sydd wedi cofrestru fel cartrefi plant / cartrefi gofal i blant (yn unol â'r diffiniad yn adran 1(6) o Ddeddf Safonau Gofal 2000).

Mae gwasanaeth cartref gofal i blant sy'n gofrestredig o dan Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 wedi'i ddiffinio yn Atodlen 1 i'r Ddeddf hon fel a ganlyn:

(1) "Gwasanaeth cartref gofal" yw'r ddarpariaeth o lety, ynghyd â nyrsio neu ofal mewn man yng Nghymru, i bersonau oherwydd eu hyglwyfedd neu eu hangen.

(2) Ond nid yw llety ynghyd â nyrsio neu ofal a ddarperir yn y mannau a ganlyn yn gyfystyr â gwasanaeth cartref gofal—

(a) ysbyty;

(b) ysgol (ond gweler is-baragraff (3));

(c) canolfan breswyl i deuluoedd;

(d) man sy'n darparu gwasanaeth llety diogel;

(e) man sy'n darparu llety ar gyfer oedolyn a drefnir fel rhan o wasanaeth lleoli oedolion.

(3) Mae llety ynghyd â nyrsio neu ofal a ddarperir mewn ysgol yn gyfystyr â gwasanaeth cartref gofal os, ar yr adeg y darperir llety ar gyfer plant yn yr ysgol—

(a) yw llety wedi ei ddarparu yn yr ysgol neu o dan drefniadau a wneir gan berchennog yr ysgol ar gyfer o leiaf un plentyn am fwy na 295 o ddiwrnodau mewn unrhyw gyfnod o 12 mis sy'n dod o fewn y 24 mis blaenorol, neu

(b) bwriedir i lety o'r fath gael ei ddarparu ar gyfer o leiaf un plentyn am fwy na 295 o ddiwrnodau mewn unrhyw gyfnod o 12 mis sy'n dod o fewn y 24 mis dilynol.

(4) Nid yw'r ddarpariaeth o lety a gofal i blentyn gan riant, perthynas neu riant maeth yn gyfystyr â gwasanaeth cartref gofal [oni bod paragraff 5A o Atodlen 7 i'r Ddeddf Plant 1989 yn gymwys (maethu yn cael ei drin fel gwasanaeth cartref gofal lle y rhagorodd cyfyngiad maethu)].

(5) Yn is-baragraff (2)(b), mae i "ysgol" yr ystyr a roddir i "school" gan adran 4 o Ddeddf Addysg 1996 (p.56).

(6) Yn is-baragraff (4), ystyr "rhiant" yw person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros blentyn (o fewn yr ystyr a roddir i "parent" a "parental responsibility" gan adran 3 o Ddeddf Plant 1989 (p.41)).

(7) At ddibenion is-baragraff (4) mae person yn rhiant maeth mewn perthynas â phlentyn os yw'r person—

(a) yn rhiant maeth awdurdod lleol, neu

(b) yn maethu'r plentyn yn breifat.

Mae Rheoliad 2 o'r Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Darparwyr Gwasanaethau ac Unigolion Cyfrifol) (Cymru) 2017 yn darparu ar gyfer eithriadau pellach o'r diffiniad o wasanaeth cartref gofal, fel a ganlyn:

1) Nid yw'r pethau a ganlyn i gael eu trin fel gwasanaeth cartref gofal, er gwaethaf paragraff 1 o Atodlen 1 i'r Ddeddf (gwasanaethau rheoleiddiedig: diffiniadau, gwasanaethau cartrefi gofal)—

(a) y ddarpariaeth o lety, ynghyd â nyrsio neu ofal, i oedolyn—

(i) mewn perthynas deuluol neu bersonol, a

(ii) ar gyfer dim ystyriaeth fasnachol;

(b) y ddarpariaeth o lety, ynghyd â nyrsio neu ofal, i oedolion am gyfnod o lai nag 28 o ddiwrnodau mewn unrhyw gyfnod o 12 mis neu am nifer o gyfnodau sy'n gyfanswm o lai nag 28 o ddiwrnodau mewn unrhyw gyfnod o 12 mis;

Dylai'r ffurflen hon gael ei lanlwytho / dilysu / cyflwyno i [Afon](#) erbyn 24 Mai 2019
Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch y cynnwys-

Ffoniwch: 03000 251 274 E-bost: ystadegau.gwascymdeithasol@llyw.cymru

(c) y ddarpariaeth o lety, ynghyd â nyrsio, pan fo'r llety wedi ei freinio—

(i) yng Ngweinidogion Cymru at ddibenion eu swyddogaethau o dan Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006;

(ii) mewn ymddiriedolaeth GIG;

(iii) mewn Bwrdd Iechyd Lleol.

(d) y ddarpariaeth o lety, ynghyd â gofal, pan fo'r llety wedi ei ddarparu—

(i) gan sefydliad o fewn y sector addysg bellach; neu

(ii) gan brifysgol.

Ond nid yw'r eithriad hwn yn gymwys os yw nifer y personau y darperir y llety hwnnw iddynt yn fwy na degfed ran o nifer y myfyrwyr y mae'n ddarparu addysg a llety iddynt.

At ddibenion y paragraff hwn, mae i "sector addysg bellach" yr un ystyr â "further education sector" yn adran 91(3) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992(1);

(e) y ddarpariaeth o lety, ynghyd â gofal, pan fo'r llety a ddarperir yn gyfystyr â gofal dydd i blant, o fewn ystyr adran 19(3) o Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010(2).

Ond nid yw'r eithriad hwn yn gymwys os—

(i) mewn unrhyw gyfnod o 12 mis, oes 28 neu ragor o gyfnodau o 24 awr y darperir mwy na 15 awr o ofal dydd ynddynt mewn perthynas ag unrhyw un plentyn (pa un a yw'r plentyn o dan 12 oed ai peidio);

(ii) yw'r llety wedi ei ddarparu i blentyn anabl.

(f) y ddarpariaeth o lety, ynghyd â gofal, pan fo'r llety wedi ei ddarparu i blant 16 oed a throsodd a dim ond at ddibenion galluogi'r plant i ymgymryd â hyfforddiant neu brentisiaeth.

Ond nid yw'r eithriad hwn yn gymwys os yw'r llety wedi ei ddarparu i blentyn anabl;

(g) y ddarpariaeth o lety, ynghyd â gofal, pan fo'r llety wedi ei ddarparu i blant mewn hostel fechnïaeth a gymeradwyir neu hostel brawf a gymeradwyir;

(h) y ddarpariaeth o lety, ynghyd â gofal, pan fo'r llety yn sefydliad i droseddwy'r ifanc a ddarperir o dan neu yn rhinwedd adran 43(1) o Ddeddf Carchardai 1952(3);

(i) y ddarpariaeth o lety, ynghyd â gofal, pan fo'r llety wedi ei ddarparu i blant oherwydd eu hygllwyfedd neu eu hangen at ddibenion—

(i) gwyliau;

(i) mewn unrhyw gyfnod o 12 mis mae 28 neu ragor o gyfnodau 24 awr pan ddarperir mwy na 15 awr o ofal dydd mewn perthynas ag unrhyw un plentyn (boed y plentyn dan 12 oed neu beidio);

(ii) gweithgaredd hamdden, adloniant, chwaraeon, diwylliannol neu addysgol;

Ond nid yw'r eithriad hwn yn gymwys—

(i) mewn unrhyw achos pan fo'r llety wedi ei ddarparu i blentyn anabl;

(ii) os yw'r llety wedi ei ddarparu i unrhyw un plentyn am fwy nag 28 o ddiwrnodau mewn unrhyw gyfnod o 12 mis, os nad yw'r llety ond wedi ei ddarparu i blant dros 16 oed.

Dylai'r ffurflen hon gael ei lanlwytho / dilysu / cyflwyno i [Afon](#) erbyn 24 Mai 2019

Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch y cynnwys-

Ffoniwch: 03000 251 274 E-bost: ystadegau.gwascymdeithasol@llyw.cymru

(2) At ddibenion paragraff (1)(e), (f) ac (i) o'r rheoliad hwn, mae plentyn yn "anabl" os oes gan y plentyn anabledd at ddibenion Deddf Cydraddoldeb 2010.

H4: Cartrefi y tu allan i ffiniau'r ALI

Defnyddiwch y cod hwn ar gyfer cartrefi plant sy'n gofrestredig o dan Ddeddf Safonau Gofal 2000 / gwasanaethau cartref gofal i blant sy'n gofrestredig o dan Ddeddf 2016 y tu allan i ffiniau eich ALI, yn unol â'r diffiniad ar gyfer cod H3. Cynhwyswch hefyd gartrefi plant yn Lloegr sy'n dod o dan Reoliadau Cartrefi Plant (Lloegr) 2015.

H5: Hosteli a lleoliadau preswyl cefnogol heblaw cartrefi plant / cartrefi gofal i blant nad ydynt yn ddarostyngedig i'r rheoliadau sy'n cwmpasu cartrefi plant / cartrefi gofal i blant sydd wedi'u cofrestru o dan Ddeddf Safonau Gofal 2000 / gwasanaethau cartref gofal i blant sydd wedi'u cofrestru o dan Ddeddf 2016.

Defnyddiwch y cod hwn ar gyfer llety preswyl nad yw'n ddarostyngedig i'r rheoliadau sy'n cwmpasu cartrefi plant sydd wedi'u cofrestru o dan Ddeddf Safonau Gofal 2000 / gwasanaethau cartref gofal i blant sydd wedi'u cofrestru o dan Ddeddf 2016 ond lle mae rhai aelodau staff goruchwylio neu gynghori yn cael eu cyflogi (er nad oes rhaid eu bod yn byw yn yr eiddo).

Mae'n cynnwys hosteli, cynteddau ac YMCAs. Mae hefyd yn cynnwys llety, fflatiau a fflatiau un ystafell lle mae staff goruchwylio neu weithwyr cynghori yn cael eu cyflogi'n benodol ac ar gael i ddarparu cyngor a chymorth i'r preswylwyr. Nid oes rhaid bod y staff cymorth hyn yn byw yn yr eiddo, ond rhaid eu bod yn rhan annatod o wasanaeth cymorth ffurfiol a ddarperir gan y lleoliad preswyl.

Felly, mae lleoliadau yng nghategori H5 yn wahanol i'r rhai yn P2 (byw'n annibynnol lle na ddarperir unrhyw strwythur cymorth ffurfiol fel rhan o'r llety).

R1: Cartrefi gofal preswyl

Mae hyn yn berthnasol i gartrefi gofal a chartrefi gofal a nyrsio heblaw cartrefi plant / cartrefi gofal i blant sy'n dod o dan gwmpas Deddf Safonau Gofal 2000 / Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016. Fel arfer, bydd y gwasanaethau a ddarperir yn cynnwys elfen o ofal personol neu ofal nyrsio. Yn yr achos hwn, mae 'gofal personol' yn golygu help gyda gweithgareddau personol megis bwydo, ymolchi ac ati.

R2: Y GIG/Ymddiriedolaeth lechyd neu sefydliad arall sy'n darparu gofal meddygol/nyrsio.

Defnyddiwch y cod hwn ar gyfer ysbytai o bob math pan fydd y plentyn yn cael ei leoli yno fel rhan o'r cynllun gofal. (Nid yw arosiadau dros dro mewn ysbytai i dderbyn triniaeth am anafiadau neu salwch yn perthyn i'r categori hwn ac nid ydynt yn cael eu cofnodi fel arfer yn y cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal). Dylech ei ddefnyddio hefyd ar gyfer cyfleusterau eraill a ddarperir gan ymddiriedolaethau iechyd.

R3: Canolfan breswyl i deuluoedd neu uned mam a baban

Defnyddiwch y cod hwn ar gyfer lleoliad mewn canolfan i deuluoedd preswyl, yn unol â'r diffiniad yn adran 4 (2) o Ddeddf Safonau Gofal 2000 / paragraff 3 o Atodlen 1 i Ddeddf Rheoleiddio ac

Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 neu leoliad mewn cyfleuster preswyl i famau a babanod (ac eithrio ysbytai a chyfleusterau eraill y GIG).

R5: Sefydliad troseddwy'r ifanc neu garchar

Defnyddiwch y cod hwn ar gyfer pobl ifanc sy'n derbyn gofal ac sy'n cael eu lletya yn un o'r lleoliadau hyn. Bechgyn fydd y rhain fel arfer (naill ai ar remand neu'n cwblhau dedfryd), a bydd ganddynt orchymyn gofal cydredol.

S1: Ysgol

Ar gyfer cartrefi plant sy'n dal wedi'u cofrestru o dan Ddeddf Safonau Gofal 2000, defnyddiwch y cod hwn ar gyfer unrhyw leoliad mewn ysgol breswyl, ac eithrio ysgolion sydd wedi cofrestru fel cartrefi plant / cartrefi gofal i blant hefyd, yn unol â'r diffiniad yn adran 1(6) o Ddeddf Safonau Gofal 2000.

Mae paragraff 1 o Atodlen 1 i i Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 yn diffinio pa ysgolion sydd y tu allan i'r diffiniad o wasanaeth cartref gofal rheoleiddedig o dan y Ddeddf honno.

M1: Yn absennol o'r lleoliad cytunedig am fwy na 24 awr:

Mewn lloches ar gyfer plant sy'n wynebu risg, yn unol â'r diffiniad yn adran 51 o Ddeddf Plant 1989.

M2: Yn absennol o'r lleoliad cytunedig am fwy na 24 awr:

Lleoliad y person ifanc yn hysbys i wasanaethau cymdeithasol. (Ddim mewn lloches). Peidiwch â defnyddio'r cod hwn ar gyfer absenoldebau cytunedig o leoliad, megis gwyliau neu seibiannau a gynlluniwyd i ymweld â theulu. Mae canllawiau cyffredinol ar ddechrau'r adran Lleoliad yn rhoi sylw i sefyllfaoedd o'r fath. Mae cod M2 ar gyfer absenoldeb anawdurdodedig o leoliad.

M3: Yn absennol o'r lleoliad cytunedig am fwy na 24 awr:

Lleoliad person ifanc yn anhysbys. Mae'r cyfnod o 24 awr yn dechrau o'r amser pan adawodd y plentyn ei leoliad arferol neu pan gafodd ei weld diwethaf gan oedolyn cyfrifol.

Z1: Lleoliad arall, nad yw wedi'i restru uchod.

Defnyddiwch y cod hwn mewn amgylchiadau eithriadol, lle nad yw'r lleoliad yn perthyn i unrhyw un o'r categorïau eraill a nodir uchod. Nid yw'n golygu 'gwybodaeth yn anhysbys' neu 'ddim ar gael'. Rhaid cynnwys rhestr o ddefnyddiau'r lleoliad hwn gyda'r cyfrifiad plant sy'n derbyn gofal, gan ddisgrifio'r lleoliad ym mhob achos.

Y dyddiad y daeth y cyfnod i ben

Mae'r eitem hon yn cofnodi'r dyddiad y daeth pob cyfnod i ben. Bydd y dyddiad hwn yn ystod y flwyddyn ddata bresennol bob amser. Cofnodwch y diwrnod, y mis a'r flwyddyn fel a ganlyn: DD/MM/BBBB.

Er enghraifft: Dylid cofnodi 4 Tachwedd 2018 fel 04/11/2018.

Wrth gwblhau'r eitem hon:

Dylai'r ffurflen hon gael ei lanlwytho / dilysu / cyflwyno i [Afon](#) erbyn 24 Mai 2019
Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch y cynnwys-
Ffoniwch: 03000 251 274 E-bost: ystadegau.gwascymdeithasol@llyw.cymru

- Ni all cyfnod ddechrau a dod i ben yr un diwrnod;
- Rhaid i gyfnod sy'n parhau ddechrau yr un diwrnod ag y daeth y cyfnod blaenorol i ben

Ni ddylid cofnodi cyfnodau mewn llety ALI o lai na 24 awr ar y ffurflen hon.

Os na fydd y cyfnod yn dod i ben yn ystod y flwyddyn (ac os yw'r plentyn yn derbyn gofal ar noson 31 Mawrth 2019), rhaid gadael y maes hwn yn wag.

Pan fydd cyfnod plentyn o dderbyn gofal yn dod i ben oherwydd mabwysiadu (y rheswm y daeth y cyfnod i ben, cod E11, E12), y dyddiad y daeth y cyfnod i ben yw'r dyddiad y mae'r llys yn gwneud y gorchymyn mabwysiadu.

Pan fydd cyfnod plentyn o dderbyn gofal yn dod i ben oherwydd ei fod yn marw wrth dderbyn gofal (y rheswm y daeth y cyfnod i ben, cod E2), rhaid i'r dyddiad y daeth y cyfnod i ben fod yr un fath â'r dyddiad marwolaeth a gofnodir ar y dystysgrif marwolaeth.

Y rheswm y daeth y cyfnod i ben

Defnyddir un cod, X1, i ddynodi bod cyfnod wedi dod i ben a bod cyfnod newydd wedi dechrau.

Mae pob cod arall yn cofnodi'r amgylchiadau pan fo cyfnod plentyn o dderbyn gofal yn dod i ben.

Os na fydd y cyfnod yn dod i ben yn ystod y flwyddyn (ac os yw'r plentyn yn derbyn gofal ar noson 31 Mawrth 2019), rhaid gadael y maes hwn yn wag.

Cyfnod newydd yn dilyn, yn dal i dderbyn gofal:

Y cyfnod yn dod i ben, a chyfnod newydd yn dechrau'r un diwrnod, am unrhyw reswm X1

Gofal yn dod i ben, ddim yn derbyn gofal mwyach:

Wedi'i fabwysiadu – cais heb ei wrthwynebu E11

Wedi'i fabwysiadu – caniatâd wedi'i hepgor E12

Wedi marw E2

Gofal wedi'i gymryd drosodd gan ALI arall yn y DU E3

Wedi dychwelyd adref i fyw gyda'i rieni, perthnasau neu berson arall â chyfrifoldeb rhiant, ategir gan: E4

Gorchymyn gwarcheidiaeth arbennig wedi'i wneud i ofalwyr maeth blaenorol E43

Gorchymyn gwarcheidiaeth arbennig wedi'i wneud i ofalwyr ac eithrio gofalwyr maeth blaenorol E44

Wedi symud i drefniant byw'n annibynnol ac nid yw'n derbyn gofal mwyach: llety cefnogol yn darparu trefniadau cyngor/cymorth ffurfiol (e.e. y rhan fwyaf o hosteli, YMCAs, cynteddau a phrosiectau gadael gofal) E5

Wedi symud i drefniant byw'n annibynnol ac nid yw'n derbyn gofal mwyach: llety nad yw'n darparu unrhyw drefniadau cyngor/cymorth ffurfiol (e.e. cyfleuster gwely a brecwast, fflat un ystafell, ei fflat ei hun, byw gyda ffrindiau) E6

18 oed ac yn dal i fyw gyda rhiant/rhieni maeth blaenorol mewn trefniant Pan rwy'n Barod E10

Wedi trosglwyddo i ofal gwasanaethau cymdeithasol i oedolion E7

Y cyfnod o dderbyn gofal wedi dod i ben am unrhyw reswm arall E8

Wedi'i ddedfrydu i'r ddalfa E9

Cod post lleoliad y plentyn

Nodwch god post lle mae'r plentyn wedi'i leoli, gan ddefnyddio'r fformat canlynol e.e. CF10 4SD.

Nid oes angen cod post y lleoliad ar gyfer lleoliadau mabwysiadu (codau lleoliad A3, A4, A5, A6 ac A8).

Seibiannau byr

Ar gyfer plant a oedd yn derbyn gofal mewn cyfres o seibiannau tymor byr (statws cyfreithiol V1), cofnodwch nifer y seibiannau byr a dderbyniodd y plentyn.

Mabwysiadu Plant sy'n Derbyn Gofal

Dylai'r ffurflen hon gael ei chwblhau ar gyfer pob plentyn oedd yn arfer derbyn gofal yn ystod y flwyddyn sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2019, ar ôl rhoi gorchymyn mabwysiadu.

Bydd pob un o'r plant hyn wedi'u rhoi gyda'i rieni mabwysiadol cyn ei fabwysiadu. Yn ystod y cyfnod hwn, dylai gael ei ystyried yn un sydd 'wedi'i gartrefu i'w fabwysiadu'. Dim ond ar ôl i'r mabwysiadu gael ei ganiatáu y dylid cofnodi bod eu cyfnod gofal wedi dod i ben.

Os yw plentyn wedi'i fabwysiadu yn ystod y flwyddyn, mae'n bwysig fod yr holl ddata sy'n ymwneud â'r mabwysiadu wedi'u llenwi.

Mae'r dyddiadau sydd eu hangen ar gyfer plant a gaiff eu mabwysiadu yn cyfeirio at y camau amrywiol yn ystod y broses fabwysiadu. Ym mhob achos, dyddiad penderfyniad

terfynol eich awdurdod lleol yw'r dyddiad sydd ei angen, nid dyddiad argymhellion y panel mabwysiadu. Dylai'r dyddiadau hyn adlewyrchu trefn resymegol y penderfyniadau hyn.

Cod awdurdod lleol

Mae codau a chanllawiau ar dudalen 8

Rhif adnabod plant yr awdurdod lleol

Mae codau a chanllawiau ar dudalen 8

Rhyw

Mae codau a chanllawiau ar dudalen 8

Dyddiad geni

Mae codau a chanllawiau ar dudalen 8

Dyddiad dechrau derbyn gofal yn y cyfnod gofal diweddaraf

Mae'r eitem hon yn cofnodi'r dyddiad y dechreuodd y cyfnod gofal diweddaraf ac mae'n 10 nod o hyd. Pan fydd y cyfnodau yn dilyn ei gilydd mae'n rhaid i'r cyfnod newydd ddechrau ar yr un diwrnod ag y daeth y cyfnod blaenorol i ben. Dyddiad, mis a blwyddyn y cod fel DD/MM/BB.

Enghraifft: Dylid cofnodi 4 Tachwedd 2018 fel 04/11/2018

Defnyddiwch 'sero arweiniol' pan fo angen i sicrhau bod pob digid yn cael ei lenwi.

Dyddiad penderfyniad yr ALI mai mabwysiadu yw'r dewis gorau ar gyfer y plentyn

Dyma'r dyddiad pan fydd yr awdurdod lleol (yn ei swyddogaeth yn asiantaeth fabwysiadu) yn penderfynu'n ffurfiol mai mabwysiadu'r plentyn fyddai orau.

Os yw'r plentyn yn cael ei fabwysiadu heb sêl bendith yr awdurdod lleol, neu mewn achosion pan nad ydyw'r awdurdod lleol yn asiantaeth fabwysiadu, nodwch y dyddiad pryd cafodd y mabwysiad ei nodi yn y llys.

Dyddiad cydweddu'r plentyn gyda'r mabwysiadwyr

Dyma'r dyddiad pan fydd yr awdurdod lleol (yn ei swyddogaeth yn asiantaeth fabwysiadu) yn penderfynu bod y plentyn i'w gartrefu gyda'r darpar rieni i ddibenion mabwysiadu.

Os yw'r plentyn yn cael ei fabwysiadu *heb* sêl bendith yr awdurdod lleol, neu mewn achosion pan nad ydyw'r awdurdod lleol yn asiantaeth fabwysiadu, nodwch y dyddiad pryd cafodd y mabwysiad ei nodi yn y llys.

Dyddiad lleoli ar gyfer mabwysiadu

Dyma'r dyddiad pryd cafodd y plentyn ei gartrefu i'w fabwysiadu, a dylai gyd-fynd â'r dyddiad a nodwyd ar gyfer mabwysiadu yn yr adran Cyfnodau gofal.

Dyddiad mabwysiadu

Dyma'r dyddiad pryd cafodd y plentyn ei fabwysiadu a phan ddaeth y cyfnod 'derbyn gofal' i ben. Dylai gyd-fynd â'r 'dyddiad y daeth y cyfnod i ben' yn yr adran Cyfnodau gofal.

Mabwysiadwyd gan gyn-ofalwyr maeth

Mae hwn yn faes do/naddo.

Nodwch 1 os cafodd y plentyn ei fabwysiadu gan gyn ofalwr(wyr) maeth.

Nodwch 2 os na chafodd y plentyn ei fabwysiadu gan gyn ofalwr(wyr) maeth.

Pan na fydd plentyn ond yn cael ei gartrefu gyda darpar rieni mabwysiadu (o dan adran 81(11) o Ddeddf 2014 a rheoliad 25 o Reoliadau 2015) ni ddylid trin y plentyn fel un a gafodd ei fabwysiadu gan gyn ofalwr(wyr) maeth.

Nifer y mabwysiadwyr

Rhowch nifer y mabwysiadwyr mewn fformat rhifiadol e.e. 1 neu 2.

Rhyw'r mabwysiadwyr

Rhowch G neu B ar gyfer mabwysiadwr sengl, GG, BB neu GB os ydynt yn gwpl.

Gyda G yn golygu gwryw a B yn golygu Benyw.

Statws cyfreithiol y mabwysiadwyr

Rhowch statws cyfreithiol y mabwysiadwyr o'r rhestr ganlynol:

Mabwysiadwr sengl LS0

Yn briod (gwahanol ryw) LS11

Yn briod (yr un rhyw) LS12

Partneriaeth sifil o'r un rhyw LS2

Yn ddi-briod (gwahanol ryw) LS3

Yr un rhyw ond nid yn briod nac mewn partneriaeth sifil LS4

Ethnigrwydd y mabwysiadwyr 1

Rhowch ethnigrwydd y mabwysiadwyr o'r rhestr isod:

WHITE - Gwyn

MIXD – Grwpiau ethnig cymysg

ASAB – Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig

BBAC - Du, Affricanaidd, Caribïaidd neu Ddu Brydeinig

OOTH – Grŵp ethnig arall

Os yw cwpl yn mabwysiadu llenwch Ethnigrwydd mabwysiadwyr 2 hefyd.

Ethnigrwydd y mabwysiadwyr 2

Rhowch ethnigrwydd y mabwysiadwyr o'r rhestr isod:

WHITE - Gwyn

MIXD – Grwpiau ethnig cymysg

ASAB – Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig

BBAC – Du, Affricanaidd, Caribïaidd neu Ddu Brydeinig

OOTH – Grŵp ethnig arall

Dim ond cyplau sy'n mabwysiadu ddylai lenwi hwn. Os mai dim ond un mabwysiadwr sydd, llenwch Ethnigrwydd mabwysiadwyr 1 yn unig.

Y rhai sy'n gadael gofal

Dylai'r ffurflen hon gael ei chwblhau ar gyfer pob plentyn oedd yn arfer derbyn gofal yn ystod y flwyddyn sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2019 (yn cynnwys y rhai a oedd yn derbyn gofal yn arbennig o dan gyfres o seibiannau byr) ac oedd yn 16 oed neu drosodd pan ddaeth y cyfnod derbyn gofal i ben. Os yw plentyn yn gorffen derbyn gofal fwy nag unwaith yn ystod y flwyddyn, dim ond yr achos diwethaf ddylid ei gynnwys.

Cod awdurdod lleol

Mae codau a chanllawiau ar dudalen 8

Rhif adnabod plant yr awdurdod lleol

Mae codau a chanllawiau ar dudalen 8

Rhyw

Mae codau a chanllawiau ar dudalen 8

Dyddiad geni

Mae codau a chanllawiau ar dudalen 8

Dyddiad dechrau derbyn gofal yn y cyfnod gofal diweddaraf

Mae'r eitem hon yn cofnodi'r dyddiad y dechreuodd y cyfnod gofal diweddaraf ac mae'n 10 nod o hyd. Pan fydd y cyfnodau yn dilyn ei gilydd mae'n rhaid i'r cyfnod newydd ddechrau ar yr un diwrnod ag y daeth y cyfnod blaenorol i ben. Dylech gofnodi'r dyddiad, mis a blwyddyn fel DD/MM/BB.

Enghraifft: Dylid cofnodi 4 Tachwedd 2018 fel 04/11/2018

Defnyddiwch 'sero arweiniol' pan fo angen i sicrhau bod pob digid yn cael ei lenwi.

Dyddiad gorffen derbyn gofal

Mae'r eitem hon yn cofnodi'r dyddiad y daeth y gofal i ben a phan mae'r plentyn yn gorffen derbyn gofal. Bydd y dyddiad hwn bob amser yn perthyn i'r flwyddyn ddata gyfredol. Dylech gofnodi'r dyddiad, mis a blwyddyn fel DD/MM/YYYY.

Y rheswm y daeth y gofal i ben

Cofnodwch y cod mwyaf priodol o'r eitem data Rheswm y daeth y Cyfnod i ben yn yr adran Cyfnodau gofal. Defnyddiwch briflythyren ar gyfer rhan gyntaf y cod.

Mae'r codau fel a ganlyn:

Mabwysiadwyd – dim gwrthwynebiad i'r cais E11

Mabwysiadwyd – heb ganiatâd E12

Wedi marw E2

Awdurdod lleol arall yn y DU wedi ymgymryd â'r gofal E3

Wedi dychwelyd adref i fyw gyda rhieni, perthnasau, neu berson arall â chyfrifoldeb rhiant, wedi'i ategu gan: E4

Orchymyn Gwarcheidiaeth Arbennig a gyflwynwyd i gyn-ofalwyr maeth E43

Gorchymyn Gwarcheidiaeth Arbennig a gyflwynwyd i ofalwyr ac eithrio'r cyn-ofalwyr maeth E44

Wedi symud i drefniant byw'n annibynnol a ddim yn derbyn gofal mwyach: llety cefnogol yn darparu cyngor/trefniadau cymorth ffurfiol (e.e. y rhan fwyaf o hosteli, YMCA, cynteddau a phrosiectau rhai sy'n gadael gofal) E5

Wedi symud i drefniant byw'n annibynnol a ddim yn derbyn gofal mwyach: llety nad yw'n darparu cyngor/trefniadau cymorth ffurfiol (e.e. gwely a brecwast, fflat un ystafell, byw gyda ffrindiau) E6

18 oed a pharhau i fyw gyda rhiant/rhieni maeth mewn trefniant 'Pan Fydda i'n Barod' E10

Wedi trosglwyddo i ofal gwasanaethau cymdeithasol i oedolion E7

Gofal wedi dod i ben am unrhyw reswm arall E8

Wedi dedfrydu i'r ddalfa E9

Cyfnod gofal yn dod i ben a chyfnod newydd yn dechrau ar yr un diwrnod neu'r diwrnod nesaf.

Bydd y cyfnod hwn yn cael ei ddefnyddio'n unig ar gyfer rhywun sy'n gadael gofal mewn amgylchiadau prin pan fo cyfnod o ofal parhaus yn dod i ben ac yn cael ei ddilyn yn syth gan gyfres o leoliadau byrdymor y cytunwyd amynt (rheoliad 62 o Reoliadau 2015) X1

Cynghorydd Personol

Cofnodwch a oes Cynghorydd Personol wedi'i benodi ar gyfer rhywun sy'n gadael gofal categori 2, 3 neu 4.

Cynghorydd personol wedi'i benodi i'r sawl sy'n gadael gofal 1

Cynghorydd personol heb ei benodi i'r sawl sy'n gadael gofal 0

Nodwch 9 os nad yw'r wybodaeth yn berthnasol 9

Mae'r eitem ddata hon yn berthnasol i bobl sy'n gadael gofal categori 2, 3 a 4 yn unig nid i bobl ifanc categori 1 neu bobl sy'n gadael gofal categori 5 neu 6. Mae categorïau o bobl ifanc wedi'u diffinio yn adran 104 o Ddeddf 2014 ac wedi'u disgrifio ymhellach yn y Cod Ymarfer mewn perthynas â Rhan 6 Deddf 2014.

Mae categori 2, 3 neu 4 y rhai sy'n gadael gofal wedi'u diffinio fel a ganlyn:

- person ifanc categori 2 - rhywun sy'n 16 neu'n 17 oed, nad yw'n derbyn gofal gan yr awdurdod lleol ac a oedd yn berson ifanc categori 1 yn union cyn peidio â derbyn gofal;
- person ifanc categori 3 - rhywun oedd yn berson ifanc categori 1 neu gategori 2 ond sydd nawr yn 18 oed neu'n hŷn hyd at 21 oed;
- person ifanc categori 4 - rhywun yr oedd dyletswyddau'r awdurdod lleol wedi dod i ben ar ei gyfer o dan gategori 3 ond sy'n dymuno ailgysylltu at ddibenion rhaglen addysg neu hyfforddiant hyd at 24 oed neu y tu hwnt i hynny, os yw'r rhaglen y mae'n rhan ohoni yn ymestyn y tu hwnt i'w ben-blwydd yn 25 oed.

Cynllun Llwybr

Cofnodwch a oedd gan rywun sy'n gadael gofal categori 2, 3 neu 4 Gynllun Llwybr.

Roedd gan y sawl sy'n gadael gofal gynllun llwybr 1

Nid oedd gan y sawl sy'n gadael gofal gynllun llwybr 0

Nodwch 9 os nad yw'r wybodaeth yn berthnasol 9

Mae'r eitem ddata hon yn berthnasol i bobl sy'n gadael gofal categori 2, 3 a 4 yn unig nid i bobl ifanc categori 1 neu bobl sy'n gadael gofal categori 5 neu 6. Mae categorïau o bobl ifanc wedi'u diffinio yn adran 104 o Ddeddf 2014 ac wedi'u disgrifio ymhellach yn y Cod Ymarfer mewn perthynas â Rhan 6 Deddf 2014.

Mae categori 2, 3 neu 4 y rhai sy'n gadael gofal wedi'u diffinio fel a ganlyn:

- person ifanc categori 2 - rhywun sy'n 16 neu'n 17 oed, nad yw'n derbyn gofal gan yr awdurdod lleol ac a oedd yn berson ifanc categori 1 yn union cyn peidio â derbyn gofal;
- person ifanc categori 3 - rhywun oedd yn berson ifanc categori 1 neu gategori 2 ond sydd nawr yn 18 oed neu'n hŷn hyd at 21 oed;
- person ifanc categori 4 - rhywun yr oedd dyletswyddau'r awdurdod lleol wedi dod i ben ar ei gyfer o dan gategori 3 ond sy'n dymuno ailgysylltu at ddibenion rhaglen addysg neu hyfforddiant hyd at 24 oed neu y tu hwnt os yw'r rhaglen y mae'n rhan ohoni yn ymestyn y tu hwnt i'w ben-blwydd yn 25 oed.

Dylai person ifanc categori 1 gael cynllun llwybr ond nid yw wedi gadael gofal eto felly ni ddylid ei gyfrif yma. Person ifanc categori 1 yw rhywun sy'n 16 neu'n 17 oed, sydd wedi bod mewn gofal am gyfanswm o 13 wythnos ers ei ben-blwydd 14 oed ac sy'n parhau i dderbyn gofal gan yr awdurdod lleol.

Llety

Cofnodwch lety'r sawl sy'n gadael gofal ar ddyddiad gorffen derbyn gofal.

Llythyren yw'r digid cyntaf ac mae'n cynrychioli'r math o lety y mae'r person ifanc yn byw ynddo.

Gyda rhieni neu berthynas B

Gofal preswyl neu nyrso fel sefydliad GIG C

Llety lled-annibynnol, dros dro (e.e. hostel â chymorth, fflatiau hyfforddi); llety hunangynhaliol gyda chymorth personol arbenigol (e.e. i bobl ifanc ag anableddau, menywod beichiog a rhieni sengl); a llety hunangynhaliol gyda chymorth fel y bo'r angen D

Llety â chymorth (lle mae staff goruchwylio neu weithwyr cyngor ar gael i ddarparu cyngor neu gymorth ffurfiol) E

Llety cyffredin heb gymorth ffurfiol. Yn gyffredinol, bydd hyn yn cynnwys pobl ifanc yn aros gyda chyn-ofalwyr maeth K

Cynteddau a llety tebyg â chymorth sy'n cyfuno'r llety gyda chyfleoedd ar gyfer addysg, hyfforddiant neu gyflogaeth T

Dylai'r ffurflen hon gael ei lanlwytho / dilysu / cyflwyno i [Afon](#) erbyn 24 Mai 2019

Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch y cynnwys-

Ffoniwch: 03000 251 274 E-bost: ystadegau.gwascymdeithasol@llyw.cymru

Byw'n annibynnol e.e. tenantiaeth annibynnol mewn fflat, tŷ neu fflat un stafell wely, yn cynnwys tenantiaeth awdurdod lleol neu gymdeithas tai, llety a ddarperir gan goleg neu brifysgol. Yn cynnwys rhannu fflat U

Llety brys (e.e. lloches nos, mynediad uniongyrchol, hostel brys) V

Gwely a brecwast W

Yn y ddalfa X

Llety arall Y

Mae'r ail ddigid yn rhifyddol ac yn dangos a ydych chi'n credu bod y llety yn 'addas' neu'n 'anaddas'. Defnyddiwch '1' am 'addas' a '2' am anaddas.

Mae'n rhaid i'r codau llety fod ar ffurf dau ddigid llythyren yna rhif, er enghraifft B1 sy'n golygu llety gyda rhieni neu berthnasau (B) a'i fod yn addas (1).

Ystyrir bod llety'n addas os yw'n darparu darpariaeth ddiogel a fforddiadwy i bobl ifanc. Yn gyffredinol mae'n cynnwys llety byrdymor sydd wedi'i gynllunio i symud pobl ifanc i lety hirdymor sefydlog, ond ni fyddai'n cynnwys llety brys a ddefnyddid mewn argyfwng.

Dylid codio llety sy'n gosod y person mewn risg o niwed neu o gael ei allgau'n gymdeithasol oherwydd ei leoliad neu ffactorau eraill fel 'anaddas'.

Dylid ystyried llety categori V a chategori X yn 'anaddas' fel rheol. Bydd angen rhoi esboniad os yw un o'r mathau hyn o lety'n cael ei ystyried yn 'addas'. Dylai llety categori W gael ei ystyried yn 'anaddas' bob amser.

Bydd pobl ifanc sy'n dweud eu bod yn 'aros gyda ffrindiau' fel arfer mewn un o ddwy sefyllfa:

- yn ddigartref, ac yn aros gyda ffrindiau dros dro fel mesur argyfwng. Dylid codio hyn fel Y2. Dylid ei ystyried yn 'anaddas' bob amser.
- yn rhan o drefniant rhannu fflat gyda ffrindiau. Fel arfer, bydd yna gytundeb tenantiaeth sy'n enwi'r person ifanc, y rhent y cytunwyd arno a'r cyfnod rhybudd y cytunwyd arno. Dylid dosbarthu hwn o dan god U fel arfer, sef 'tenantiaeth annibynnol'. Dylech benderfynu ar wahân, yn ôl amgylchiadau'r unigolyn, a yw hyn yn 'addas' neu'n 'anaddas'.